Ժ ՏԱՐԻ 2726 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 25 ՄԵՀԵԿԱՆ 4385 3 ՄԱՐՏ 1893 27 ՇԱԲԱՆ 1310 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Կ. Պոլիս

درعلیه‌ده غلطه‌ده آره‌ولك غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
Քաղաքական եւ Ազգային

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան [illegible] ... 150
» » Վեցամսեայ » » ... 75
» » Եռամսեայ » » ... 40
Օսմ. երկիրներ Տարեկան [illegible] ... 56
» » Վեցամսեայ » ... 28
Ընտիր թուղթի վրայ մասնաւոր տպագր. Տարեկան Օսմ. Ոսկի 2
Գաւառաց [illegible] Ղրուշ 50

Խմբագրութեան ուղղուած նամակ կամ այլ գրութիւն ետ չի տրուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, ՄԱՐՏ 3/15 1893

ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՆԻՒԹԵՐ

ՊԱՏՐԱՆՔ ԿՐԱ՞Ծ ԷՔ ԵՐԲԵՔ

Երբ Հայ Եկեղեցւոյ Պաշտօնեաները կը տեսնենք մին քան զմիւսն աւելի անտարբեր իրենց պարտաւորութեանց կատարման, բնական է որ հարցունենք. «Պատրանք կրա՞ծ էք երբեք»։

Երբ Մեծ Պահոց մէջ քարոզիչներու յուսահատեցուցիչ ամլութիւնը, տափակութիւնն և բազում ուրեք ֆիզիքական անգոյութիւնը կը տեսնենք, անկարելի է որ չհարցունենք «Պատրանք կրա՞ծ էք երբեք»։

Պատրանք՝ արդարեւ՝ երբ միտքերնիս բերենք թէ 1852ին Մասիս սկսաւ հաւանօրէն հայ եկեղեցականաց յիշեցնելով իրենց պարտաւորութիւններն, և իրմէ ետքն ուրիշներ, և անոնցմէ ետքը մեք ամենքս, այսչափ տարիներէ հետէ, ամիս չանցուցինք, շաբաթ չանցուցինք, թերթ չանցուցինք ուր չյիշեցնէինք քարոզիչներու պէտքն։

Երբ Թուրքիոյ Հայոց ամենէն զարգացեալ փափկացեալ մէկ հատուածն՝ Իզմիրի հասարակութիւնը՝ կը տեսնենք որուն ցայսվար ստացած կրթութիւնը, դպրոցական լուսաւորութիւնն ու մանկավարժական հոգածութիւնը կը յանգին կը լուծուին աշխարհաքաղաքացիութեան անհուն և անյատակ հալոցի մը մէջ, կը հարցունենք մեք մեզ «Պատրանք կրա՞ծ էք երբեք»։

Երբ Թուրքիոյ Հայոց ամենէն աւելի զարգացեալ մէկ ուրիշ հատուածը՝ Բերայի հայ հասարակութիւնը՝ կը տեսնենք իւր կրթական անդամալուծութեան ողորմելի վիճակին մէջ, որ արգահատանքէ զատ ուրիշ զգացում չի ներշնչեր, կը հարցունենք. «Ե՞րբ աւելի մեծ պատրանք կրած էք»։

Պատրանք՝ արդարեւ՝ ԺԹ դարու այս վերջին տասնամեակի մտային զարգացումն, որ մեզ համար անգոյն, անորոշ, անհետեւեան և անկերպարան բան մը կը դառնայ. զարդ մը զոր չգիտենք ի՛նչ պիտի ընենք, և ի՛նչով օգտակար պիտի ընծայենք մեր ընդհանրութեան։

Պատրանք մը մեր ոսկեծաղիկ երիտասարդութիւնն ալ, ամեն գլխէ մէկ մէկ հով փչելով, աննպատակ և անյատակ, կառք մը զոր հումկու ձիեր տարբեր ուղղութեամբք կը քաշեն, հրաշագեղ ուռեցք մը տոհմային մարմնոյն վրայ, բայց ամենեւին անկապ անզօդ ընդարձակագոյն տարրին հետ հանրութեան։

Երբ կը կարդանք ազգային լրագրաց մէջ թէ «Քաղաքական Ժողովը կարեւորը տնօրինելու» վրայ է, և թէ Ուսումնական Խորհուրդը «Կրթական Ծրագրի» քննութեամբ կը պարապի, անկարելի է որ դէմ դնենք ինքնաբուխ հարցումին. «Պատրանք կրա՞ծ էք երբեք»։

Պատրանք՝ Վարժապետական Ժողով, Ուսումնական Խորհուրդ, Կրթական Ծրագիր, կրթական գործն ողջոյն, որ Պենելոպէի կտաւին նման կը գործուի ու կը քակուի, և կրիայի քայլով ալ չի յառաջանար։

Երբ Բերայի և Գատը գիւղի հայ տիկինները կը տեսնենք, որք գովելի եռանդեամբ կը մրցին արդուզարդի եւ անձնական և ընկերական վայելչութեան ո՛չ մէկ առարկայի մէջ ետ չմնալու իրենց յոյն և եւրոպացի քոյրերէն ու դրացիներէն, և երբ միտքերնիս բերենք թէ ամեն բանի խելք հասցնող այս ուշիմ և պատուական դասակարգն հայ տիկնանց՝ իւր մէջ չունի մէկ հատիկ կազմակերպեալ տեղային մարմին բարեգործական կամ կրթական նպատակաւ. երբ յիշենք թէ Պոլսոյ հայ աղքատներուն, հիւանդներուն, որբ աղոց եւ անպաշտպան աղջկանց համար ամենեւին բան մը չըներ Պոլսոյ հայ իգական սեռը, բնական կը գտնենք հարցունել. «Պատրանք կրա՞ծ էք երբեք»։

Ի՞նչ է պատճառն որ հայ աղջիկներն և յոյն աղջիկներն, աւելի կամ նուազ նոյն եւրոպական լեզուները սորվելով և նոյն ոճով դաստիարակուելով հանդերձ, յոյն տիկնանց մէջ ընկերական և հանրական ոգին շատ աւելի զարգացած է քան մեր հայ գեղեցիկ սեռին մէջ։ Ինչո՞ւ համար մերայինք, թէեւ ազգային վարժարանի մէջ կրթուած, աւելի աշխարհիկ կրթութիւն մը կ'առնուն, մինչ յոյն աղջիկներ, թէեւ Բանկալթիի Սէնդ-Էսբրիի լատին մայրապետներուն քով կրթուին, իրենց հասարակութեան սեփական հոգածութեամբ և հանրային ոգւով կը տոգորուին։

Եւ ինչո՞ւ համար այս իգական գործունէութեան մասին քիչով շատացող ենք, մեք զմեզ դիւրաւ մխիթարողներ ենք, և գաղարեալ կենդանութեան (snspended animation) վիճակի մէջ գտնուող իգական երկու Ընկերութիւններն, Ազգանուէր Հայուհիներն եւ Դպրոցասէրները, դեռ եւս բաւական կը նկատենք՝ իբրեւ նմոյշ գործունէութեան իւր տկարութեամբ հանդերձ զօրեղ սեռին։

Երբ յիշենք թէ՝ 40 տարիէ ի վեր Կ. Պոլսոյ Հայոց մէջ հարուստք աւելի հարստացած և խոնարհք աւելի խոնարհած են տնտեսական որոշ օրէնքի մը բերմամբ, և երբ աչքի առջեւ բերենք այս աւելի հարստացած Հայերուն մեծագոյն մասին աւելի հաստցած վիզերն ու աւելի կարծրցած սիրտերն, անկարելի է որ չհարցունենք. «Պատրանք կրա՞ծ էք երբեք»։

Նա մանաւանդ երբ յիշենք թէ՝ նոյն 40 տարիներու մէջ՝ իրենց յոյն դրացիք որք հարստացեր են՝ ամեն ժամանակէ աւելի փառաւոր և արդիւնաւոր բարեգործութեամբք և մեծագործութեամբք փայլեցուցեր են իրենց նիւթական յաջողութիւնը՝ Պոլսոյ այլ և այլ կողմերն, ու այլ և այլ յունաբնակ վայրեր։

Պատրանք մ՛ ուրեմն՝ մերայնոց հարստութիւնն ալ, որ անհատին փառասիրութիւնը կը գգուէ, որ անձնական քմայքներու գոհացում կուտայ, բայց գրեթէ բնաւ օգուտ չունի հասարակութեան համար։

«Պատրանք կրա՞ծ ես երբեք», ո՛վ Գրասէր Աստղ Մասիս օրաթերթի։

Բ. Ք.

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԿԱՇԱՌՔԻ ԴԱՏՆ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՆԻՍՏ

Կաշառքի դատին Բ. նիստը մեծապէս շահեկան եղաւ։ Երկու Նախորդ Նախարարներ և հինգ երեսփոխաններ ու Նախորդ երեսփոխաններ հարցաքննուեցան, և անոնց հերքումներն ու խոստովանութիւններն հետաքրքրութեամբ լսուեցան։

Պ. ՄԱՐԻՈՒՍ ՖՈՆՏԱՆ

Այս գրագէտ, այս պատմագէտ մատենագիր, որ սեղանաւորութեան ու դրամական շահագործութեան համար ծնած մարդ չէր բնաւ, փիլիսոփայաբար կը համակերպի իւր վիճակին, իբրեւ կուրօրէն հաւատացող Ֆերտինան տը Լէսէփսի։ Շ. տը Լէսէփսի պէս, ամենեւին չընդունիր մարդ կաշառած ըլլալը՝ Պատմեց թէ «Պէյլէլ անուն ոմն եկաւ ըսաւ ինծ թէ Նախարարութիւնը կը վարանի պարգեւաւոր փոխառութեան նոր ծրագիրը մատուցանելու Խորհրդարանին, և թէ աղէկ կ'ըլլայ վարձատրել և քաջալերել կարգ մը գրողներ։ Քիչ ետքն եկաւ Պլոնտէն։ Ըսաւ թէ Նախարարութիւնը վարանեալ է, որոշումը թողած է Պ. Պայհոյի. պէտք է դրամական մեծկակ զոհողութիւն մը յանձն առնում։ Այս կրկին այցերէ մակաբերեցի թէ Նախարարութիւնը դրամի պէտք ունի՝ կարգ մը լրագրաց բերանը գոցելու և ուրիշներ վարձատրելու համար՝ որ պաշտպանեն ծրագիրը։ Պ. Շ. տը Լէսէփս զիս ղրկեց Պ. Պլոնտէնի տունն, համոզուելու համար թէ իրօք Պ. Պայհօ պաշտօն տուա՞ծ էր Պ. Պլոնտէնի՝ զիս տեսնելու։ Յետոյ Պ. Պլոնտէն եկաւ դրամն ընդունելու եւ ես գանձապետին ղրկեցի զինք։»

Նախագահը բացատրութիւն կը պահանջէ Պ. Քոռն. Հէրցի այս հեռագրին վրայ, որ առ Պ. Մարիուս Ֆոնտան ուղղուած էր։

Ձեր բարեկամ (Պառոն տը Ռէյնաք) զիս խաբել կ'ուզէ։ Պէտք է որ վճարէ կամ փճանայ։ Եւ եթէ փճանայ, իւր բարեկամք եւս իրեն հետ պիտի փճանան։ Ամեն բան կը ջախջախեմ, բայց թող չեմ տար որ մէկ սանդիմս անգամ գողնան։ Ճարը նայեցէք։ ՔՈՐՆԷԼԻՈՒՍ ՀԷՐՑ

Պ. Ֆոնտան կ'ըսէ թէ ինք այս հեռագրէն բան մը չհասկցաւ, և պարզապէս Ընկերութեան դատական թուղթերուն կարգը դասել տուաւ։ Ռէյնաքի և Հէրցի յարաբերութիւնք գաղտնիք էին դեռ։

(Եւ սակայն, այդ գաղտնիքն իսկ Կաշառքի Դատին ամենէն հետաքրքրաշարժ մասն է։)

ԽՈՍՏՈՎԱՆՈՒԹԻՒՆ Պ. ՊԱՅՀՕՅԻ

Ֆրանսայի Եղեռնադատ Ատեանին առջեւ 40 տարիէ հետէ տեսնուած չէր հանրային շինութեանց Նախարար մը կաշառակերութեամբ ամբաստանեալ։ Այս սրտայոյզ տեսարան աւելի հետաքրքրաշարժ եղաւ այն խոստովանութեամբ զոր Պ. Պայհօ ըրաւ գրեթէ անտարբեր դէմքով։ Ըսաւ.

«Յանցաւոր եմ, և հրապարակաւ կը խոստովանիմ։ Խոստովանութիւնս կատարեալ պիտի ըլլայ և իմ զղջումս ու վիշտս յայտնելու կարող բառ չպիտի կրնամ գտնել։ Երկու ամսէ ի վեր փակուած եմ խցիկիս մէջ, խղճիս հետ դէմ առ դէմ, և չեմ հասկնար թէ ի՛նչպէս այս սխալը գործեցի։ Տասն և հինգ տարի հաւատարմապէս ծառայեցի Ֆրանսայի և Հանրապետութեան։ (Աստուած միայն գիտէ։) Պարկեշտ երեսփոխան և պաշտօնեայ մ'եղայ։ Բայց մէկ անգամ միայն, յիմարութեան տագնապի մը մէջ, անցեալս և պատիւս մոռնալով, և աչքի առջեւ չբերելով ինծ սիրելի էակներ, ստորնացայ մինչեւ մոռացումն իմ պարտականութեանց։ Ներում կը խնդրեմ հայրենի երկրէս և Հանրապետութենէն, եթէ իւր բարի համբաւոյն առատ կրնան բերել անհատական պակասութիւններ։

Ընդհ. Դատախազ. —Ո՛չ, Պարոն։

Պայհօ. —Եւ ակնածալից յարգանօք կը խոնարհիմ այն վճռոյն առջեւ զոր արդարութիւնը պիտի տայ։ Սխալ մը գործեցի՝ առաջին օրէն խոստովանութեան ճամբուն մէջ չմտնելով, բայց ապա ինչ որ խոստովանեցայ, ճիշդ էր և կատարեալ՝ առանց վերապահութեան։

Պայհօ պատմեց ապա թէ «Պ. Պլոնտէն զիս գտաւ և առաջին անգամ ան էր որ ինծ խորհուրդ տուաւ դրամ պահանջելու։ Ըսաւ թէ Ընկերութեան ճակատագիրն իմ ձեռքս է, և եթէ իմ դիրքէս օգուտ չքաղեմ, շատ միամիտ եղած կ'ըլլամ, քանի որ ինձմէ առաջ ուրիշներ օգուտ քաղած էին այսպիսի պարագայներէ և Բանամայի Ընկերութիւնն ալ վարժուած էր տալու։ (Խոր [illegible]) Առաջին բնազդումս մերժել էր այս փորձիչ առաջարկ։ Բայց յետոյ ինչպէս եղաւ չգիտեմ՝ մոռցայ թէ Նախարար մ'եմ, և իբրեւ անկախ ճարտարագէտ մը, իմ աշխատութեանս վարձն ուզել յաւակնեցայ։ 375,000 ֆր. էն 75,000ը տուի Պ. Պլոնտէնի, և այնքան անփոյթ էի որ գանձած գումարս իմ անուամբս արձանագրել տուի դրամատան մէջ։ Երբ Ընկերութիւնը քայքայեցաւ՝ ուզեցի ետ տալ առածդրամս։ Բայց ադով ինքզինքս մատնած պիտի ըլլայի։ Հիմա պատրաստ եմ յանցանքս քաւելու։

Պ. ՊԼՈՆՏԷՆ

Պ. Պլոնտէն ուրացաւ փորձիչի դերն, և պնդեց որ պարզապէս միջնորդի դեր կատարած է, և բարա մը չէ առած։

Նախ. —Պայհօ՛, կը պնդէ՞ք թէ 75,000 ֆր. տուիք Պլոնտէնի։

Պայհօ. —Ուրիշներ ամբաստանելէն ինծ համար օգուտ չկայ։ Այդ բարան Պլոնտէն առաւ։ Շիտակն այս է։

Նախ. —Բայց առաջ անանկ չէք ըսեր։

Պայհօ. —Առաջին խոստովանութեանս մէջ ըսի թէ Պլոնտէն 75,000 ֆր. առաւ։ Բայց գիշերը բանտի մէջ Պլոնտէնի հեծեծանքը լսելով սիրտս գէջ եղաւ։ Շատ հիւանդ էր։ Իւր վիճակը թեթեւցնելու համար, հետեւեալ օրն ըսի հարցաքննիչին թէ առջի բաւածս ճիշդ չէր, թէ Պլոնտէն բան չուզեց ինձմէ, և բան չառաւ։ Հարցաքննիչին քով դացած ժամանակս դուրսը տեսայ իւր արտասուաթոր կինն ու աղջիկն։ Ապա Պլոնտէն իմ ձեռքս սեղմելով իւր երախտագիտութիւնն յայտնեց և ես գոհ սրտով բանտ դարձայ, խորհելով թէ այնչափ մարդոց մէջ որք զիս կը նախատեն, գոնէ մէկ ընտանիք պիտի գտնուի զիս օրհնող։ Բայց երբ տեսայ որ Պլոնտէն իւր գլուխն ազատելու համար ամեն յանցանք իմ վրայ նետել կը նայի, առջի խօսքիս դարձայ, եւ հիմա կ'ըսեմ թէ ա՛յս է ճշմարտութիւնը։

Պլոնտէնի փաստաբանը. —Պ. Շ. տը Լէսէփս զՊայհօ տեսնելու համար զՖոնտան ղրկեր է, ըսելով թէ զզուած է այս գործէն։ Ուրեմն գիտէր գործին բնութիւնն։ Ի՞նչպէս կ'ըսէ ուրեմն թէ Պայհոյի խնդրած դրամը լրագրաց սահմանեալ կը կարծէր։

Շ. տը Լէսէփս. —Եթէ չուզեցի Պայհոյի հետ երես երեսի գալ, պատճառն այն է որ ծանր կուգար ինծ ստորին դիրքի մէջ տեսնել Նախարար մը որուն հետ պաշտօնապէս կարգադրութիւն մ'ընելու հարկին մէջ կրնայի գտնուիլ։ Ասոր համար ահա զՊ. Ֆոնտան ղրկեցի։ 1888ին, Պ. Պայհոյէ զատ ուրիշ նախարարներու կողմէ նմանօրինակ պահանջումներ պիտի ընդունէի։ Այս պատճառաւ ահա միշտ կարծեցի թէ կառավարական ծախքերու համար կը պահանջուէին այս գումարք և ոչ թէ անձնական շահու համար։ Այնու հանդերձ, դարձեալ զզուած էի այս ամեն պահանջումներէ։

Ֆոնտան. —Իսկ ես բարոյական ճշմարիտ ցնցում մը զգացի ո՛չ թէ պահանջումէն իսկ, այլ կոշտ եղանակէն որով կ'արտայայտուէր։ «Դրամ տուէք, չէ նէ օրինագիծը չի ներկայացուիր ի Խորհրդարան»։

Պ. ՍԱՆ ԼԸՌՈՒԱ

Կը յիշուի թէ Պ. Սան Լըռուա խորհրդարանական յանձնաժողովին այն 11րդ անդամն էր որ վերջին պահուն իւր քուէն փոխելով, հինգի դէմ վեց քուէով յանձնաժողովն Երեսփ. Ժողովոյ բերաւ նպաստաւոր տեղեկագիր մը պարգեւաւոր փոխառութեան համար։ Եղեռնադատ Ատեանին առջեւ, Պ. Սան պնդեց թէ ինք ի սկզբան բացարձակ հակառակ չէր, իւր միտքը լուսաւորել միայն կ'ուզէր, (Ծիծաղ.) և ետքն համոզմամբ ի նպաստ քուէարկեց։

Նախ. —Հապա 300 հազար ֆր. ընդունիր էք Աւթոնէ։

Սան. —Անանկ կ'ըսէ կոր Ընդհ. Դատախազն։ Անմեղութիւնս ապացուցանել ինծ չի վերաբերիր։ Թող ինք հաստատէ ըրած ամբաստանութիւնը։

Նախ. —Եթէ Աւթոնէ չառիք, հապա ուստի՞ց առիք այն 200 հազար ֆր.ն։ Արդէն պարտքի մէջ կը խեղդուէիք կոր, ձեր ամեն կալուածք գրաւի տակ էին։

Սան. —Բացատրութիւնը պարզ է։ Այն 200 հազար ֆր. կնոջս դրամօժիտն է։ Նոտարի ձեռամբ վաւերացուած թուղթերս կ'ապացուցանեն զայս։ ([illegible])

Ն. —Եթէ այդպէս էր, ինչո՞ւ չըսիք հարցաքննիչին։

Սան. —Փոխանակ ոմանց պէս Ամբաստանիչ Ատենէն անպարտ արձակուելու, փափաքեցայ Եղեռնադատ Ատենի առջեւ հրապարակաւ ինքզինքս արդարացնել։

Ն. —Բայց գիտէք որ Աւթոնի թղթոց վրայ ձեր սկզբնատառերը կան 300,000 ֆր.ի դիմաց։

Սան. —Անանկ գրեր է նէ ես ի՞նչ ընեմ։ Աւթոն և Ռէյնաք «Խորհրդարանի մէջ մեծ ազդեցութիւն ունինք, և մարդ կը կաշառենք կոր» կ'ըսէին։ Բայց եթէ ինծ մնայ, հաւատալու չէ։ Անանկ ճարպիկ մարդիկ դրամները պարզապէս իրենց կոկոզն անցուցած ըլլալու են։ Դրաւ կը դնեմ որ դժուարութիւն պիտի քաշէին ապացուցանելու թէ իրենց ըսած կաշառքներն իրօք տուած ըլլան անուանեալ մարդոց։

Պ. Սան ապա Ընդհ. Դատախազին յանձնեց իւր թուղթեր, հաստատող իւր կնոջ դրամօժիտին գումարն, և մինչեւ զանոնք քննուին, նախագահը կանչեց Ծերակուտական Պէռալ։

ՊԷՌԱԼ

Սա բողոքեց ամբաստանութեան դէմ թէ իւր Պ. տը Ռէյնաքէ ընդունած 40 հազար ֆր.ը գինն է եղեր Ծերակոյտի մէջ արտասանած մէկ ճառին ի նպաստ Բանամայի Ընկերութեան։ Բացատրեց թէ 20 տարիէ հետէ Ռէյնաքի հետ յարաբերութեան մէջ էր իբրեւ ճարտարագէտ, և այս հանգամանքով իւր աշխատութեանց վարձն եւեթ ընդունած է։ Հանքերու եւ երկաթուղիներու վրայ ի՛նչ գործի որ ձեռնարկէր, Ռէյնաք իրեն խորհուրդ կը հարցնէր։ Նախագահն հարցուց թէ ի՛նչ ապացոյց ունի այս բասծին։ Պայմանագիր մը, թուղթ մը, բան մը կրնա՞յ երեւան բերել ի հաստատութիւն իւր մատուցած ճարտարագիտական ծառայութեանց։ Եւ ինչպէ՞ս կ'ըլլայ որ կը սպասէ և գումարը 40,000 ֆր. ըլլալէն ետքը միայն կը գանձէ։

Պէռալ. —Ռէյնաք ըսաւ որ սպասելով բան մը չեմ կորսնցներ։

Ն. —Դիտելի է որ 40 հազարը ձեզ կը տրուի ճիշդ այն վայրկենին երբ Ռէյնաք ուրիշ երեսփոխաններ գնել կ'ուզէր։

Պէռալ. —Միտքէս անգամ չանցաւ որ Բանամայի դրամ էր այս։

Ն. —Հապա ձեր անունը Աւթոնի ցուցակին վրայ է իբրեւ չէքառու։

Պէռալ. —Բանէ մը տեղեկութիւն չունիմ։

Պէռալի փաստաբանն. —Հոս ունիմ թղթակցութեանց շարք մը որք կ'ապացուցանեն Պ. Պէռալի նախկին յարաբերութիւնները Ռէյնաքի հետ։ Ատեանը կրնայ քննել զանոնք։

Պ. ՏԻՒԿԷ ՏԸ ԼԱ ՖՕՔՈՆՌԻ

Այս պահպանողական երեսփոխան մերժեց այն ամբաստանութիւն թէ իւր ընդունած 25,000 ֆր. իւր քուէին վարձքն էր։ 15 տարիէ հետէ յարաբերութեան մէջ էր Ռէյնաքի հետ, որ պարկեշտ և կարող սեղանաւորի համ-

---

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի (94)

Է. ՌԻՇՊՈՒՐ ԵՒ Է. ԼԻՏԶԷ

ԲԱՐԻԶԻ ԴԻՒՑԱԶՆՈՒՀԻՔ

ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

ՀՐԵՇՏԱԿ ԵՒ ՍԱՏԱՆԱՅ

Զայն տեսնելը տիրական պէտք մը եղաւ իրեն համար, եւ, գուցէ առանց իսկ միտքէն անցնելու, թողուց որ թոյնը կաթիլ կաթիլ վազէ իր սիրտին մէջ։

Մինչեւ այն ատեն, իր հոգին ապրած էր ինքն իր մէջ ամփոփուած, կեանքի ամեն յոյզերուն ինչպէս սիրոյ ամեն արբշռութիւններուն փակուած։ Յանկարծ զգաց որ հոգին կ'ըմբոստանայ իր ստրկութեան, իր ընթարմացումին դէմ... վերջապէս կը ջանար պարզել իր թեւերը՝ դէպ ի ընդարձակ հորիզոններ սաւառնելու համար։

Բարեբախտաբար այս վտանգեալ հոգին քով խիստ և անդրդուելի պահապան մը կար վրան հսկելու համար. ուղղամտութիւնը։

Բայց այն բանին մէջ ուր թողած էր որ իր սիրտը բռնուի, վախնալու չէ՞ր իր ուղղամտութեան մթագնիլը տեսնելէ։ Այս միակ մտածումը բաւ եղած էր ուժ տալու նոտարին որ դիմադրէ շատ մը հրաւիրանքներու։ Ահա ասոր համար էր որ չէր ուզած ներկայանալ տիկին տը Հոթֆորի, նախազգալով թէ ի կորուստ պիտի մատնուէր ինք։

Բայց, այս անգամ, կարելի չէր մերժել. պէտք էր որ գեղանի անկլուհիին դիմացն ելնէր։ Ա՛լ չէր կրնար յետս ընկրկել. խոստում մը ըրած էր տիկին տը Ռօսթանի և սա հաւատք ունէր իր անձնուիրութեան վրայ։

Ամեն անոնց պէս որոնք ուշ կը բռնուին սէրէ, մտածեց թէ իր ողջմտութիւն զօրաւորագոյն պիտի ելնէ և թէ Ռօսթան ընտանիքին շահուն ուժովը պիտի կրնար դիւրաւ արհամարհել վտանգը։

Վերջապէս, իր դժուարին և վտանգաւոր պաշտօնը կատարելու հաստատ որոշումով, գրեց Ռօսթան կոմսուհիին՝ իմացնելու համար օրն յորում պատիւ պիտի ունենար հաղորդելու իրեն՝ արդիւնքն այն տեսակցութեան զոր պիտի ունենար տիկին տը Հոթֆորի հետ։

ԺԹ

ԱՐՑՈՒՆՔԸ

Այն ժամուն իսկ յորում տ'Ակիլեա կոմսը դուրս կ'ելնէր իր տունէն Ռօսթան կոմսուհիին ապարանքն երթալու համար, Կասթոն տը Ռօսթան կ'ելնէր սեղանէն, առատ և ճոխ ճաշ մը ըրած ըլլալէ ետք Սիւզաննին հետ։

Առանց լիովին արբեալ ըլլալու, Կասթոն կը գտնուէր զուարթ և լրբենի գինովութեան մը մէջ որ, իրեն համար, յառաջաբանն էր ամբողջովին գինովութեան, զոր կը փնտռէր տեսակ մը քաջութիւն տալուն իրեն։

Այն գիշերէն ի վեր յորում այնքան անարժանաբար նախատած էր իր մայրը, Կասթոն գլուխ գլխի չէր գտնուած անոր հետ։ Բնազդական ամօթխածութիւնով մը և թերեւս խղճի խայթով մը, որուն ազդեցութիւնը կը կրէր, խոհեմաբար խոյս տըւած էր տարաբախտ կոմսուհիին հանդիպելու առիթներէն։

Շատ ուշ տուն դառնալով, —երբ տուն դառնար, —ամենեւին չէր մասնակցեր իր մօրը սեղանին։ Օրն երկու անգամ, նըստելով այն պարապ տեղը զոր ժամանակով իր զաւակը կը գրաւէր, խեղճ մայրն իր առանձնութեան ցաւն ալ կը քաշէր։

Ճաշարանէն ելնելով, Սիւզա և Կասթոն փոքր սրահն անցան։

[illegible] կարգադրութիւնները փճացնելու համար իր առանձնացած վեհանձն դերով մտազբաղ, մանկամարդ կինը խօսակցութիւնն ուղղակի դարձուց Պռոնիի դերակոմսին վրայ.

—Դուք շատ անգամ խօսած էք ինծ Պ. տը Պռոնիի դերակոմսին վրայ իբր ձեր լաւագոյն բարեկամներէն մին, ըսաւ Կասթոնին. այդ մեծ բարեկամութիւնն ա՛լ գոյութիւն չունի՞։

—Բայց այո, պատասխանեց երիտասարդը, և պատճառ ունիմ կարծելու թէ մենք միշտ լաւ բարեկամներ ենք։

—Ուրեմն ի՞նչպէս կ'ըլլայ որ երբեք հոս չեմ տեսներ զայն, երբեք ինծ չէք ներկայացներ։

—Իրաւ է, յանցաւոր եմ. բայց սրդողելու չէ ինծ դէմ։ Ձեզի համար, պաշտեցեալ Սիւզաս, բարեկամներս շատին երեսը չեմ նայիր։

Ոչ միայն երեսնին չէր նայեր, այլ գրեթէ մոռցած էր ամեն անոնք որք կրնային լաւ խորհուրդներ տալ իրեն։

—Արդէն, շարունակեց, տարի մը կայ որ չեմ հանդիպած Մարսէլին, բան մը որ զարմանալի չերեւիր ինծ։ Գիտեմ որ ծախած է իր Շանզ-Էլիզէի ապարանքը։ Բայց ո՞ւր է, ի՞նչ կ'ընէ։ Չեմ գիտեր... Սակայն, քանի որ այս բան անհաճոյ է ձեզ, կը խոստանամ քիչ ատենէն գտնել զինքը։ Անոր պէս մարդ մը անհետ չըլլար ընկերութենէ, առանց գիտցուելու թէ ինչո՞ւ և ի՞նչպէս հեռացած է։ Մանաւանդ որ կը պակսի ինէ այն սիրելի կշտամբողը։ Մարսէլն է զիս ամենէն աւելի սիրողը... կուզեմ որ վկայ ըլլայ իմ երջանկութեանս, յարեց Կասթոն դառնութեամբ, վասնզի շատ երջանիկ եմ, այնպէս չէ՞։

—Սիրելի կոմս, պատասխանեց Սիւզա, չեմ կարծեր որ ի Փարիզ, ձեր դասուն մէջէն գտնէք երիտասարդ մը որ չը նախանձի ձեր երջանկութեան վրայ։

—Իրաւ է, ամենքն ալ սիրահարներուն են բախտաւորը կը կարծեն զիս։

—Է՛յ ուրեմն, այսչափը բաւելու է ձեզի։

—Անշուշտ, ըսաւ Կասթոն ժպտիլ ջանալով. ուստի կուզեմ որ Մարսէլն ալ ճանչնայ ձեզի։

—Կը կարծէք թէ հո՞ս պիտի գայ։

—Միթէ կը տարակուսի՞ք։

—Շատ։

—Եւ ինչո՞ւ համար, խնդրեմ։

—Կ'ըսեն թէ ձեր բարեկամը կարգապահ մարդ մըն է եղեր, թէ պիտի ամուսնանայ։

—Ի՞նչք, պիտի ամուսնանա՞յ, այն խըմօրն ունեցող փիլիսոփայ մը։ Օ՛ն անդր, սիրելիս, խնդացեր են վրանիդ։

—Պարոն կոմս, մէկը չի խնդար Սիւզային վրայ։ Նորէն կ'ըսեմ, Պ. տը Պռոնիի պիտի ամուսնանայ։

—Իշխանի մը աղջկա՞ն հետ ուրեմն։

—Պարզ երաժշտուհիի մը հետ, որուն անունն հանելուկ մըն է և կեանքը գաղտնիք մը։

—Ա՛հ, կը յիշեմ... Զիթելլա՞ն։

—Ճիշդ ինքը։

—Գործը շատ վիպական է։

—Այս չէ ամենը։

—Ուրի՞շ ինչ կայ։

—Ձեր մէկ ուրիշ բարեկամն ալ պիտի ամուսնանայ։

—Ա՛հ, համաճարա՞կ է ինչ է այդ։ Ո՞վ է այդ մէկ ուրիշ բարեկամը։

—Պ. Լէոն տ'Օրքա։

—Ի՞նչ, ծանրաբարոյ, ցուրտ տ'Օրքա՞ն ալ պիտի ամուսնանայ։

—Այդչափ ցուրտ չէ, քանի որ կ'ըսեն թէ սիրային ամուսնութիւն մը կատարէ։

—Տ'Օրքան սիրահա՛ր, գոչեց Կասթոն։ Շիտակը, սիրելի բարեկամուհիս, անհաւատալի պատմութիւններ կը պատմես ինծ։

—Այո, Պ. տ'Օրքան սիրահար է, յարեց մանկամարդ կինը խեղդուկ ձայնով մը, իր խուզարկու նայուածքը Կասթոնի աչքերուն մէջ մխրճելով։

Ինչպէս գիտենք, Սիւզա կը վախնար տ'Օրքայի ամուսնութենէն իբր դժբախտութիւն մը որ կրնայ տեղի ունենալ. ուզած էր տեսնել թէ Կասթոն իմացած չէ՞ր իր երկիւղներն հաստատող քանի մը գրոյցներ։ Մանկամարդ աղջիկը կը հնազանդէր իր նախանձի բնազդներուն որք նախազգացուցած էին իրեն Ֆէրնանտի սէրը և վերջապէս ենթադրել տուած թէ տ'Օրքան կը սիրէ Մարսէլին քոյրը։

—Սակայն, պատասխանեց Կասթոն, քանի որ տը Պռոնիի և տ'Օրքայի ձեռքէն կուգայ այդ դիւցազնական գործը... թերեւս ես ալ...

—Ի՞նչ ըսել կուզէք, հարցուց Սիւզա հեգնօրէն։

—...Մտածեմ անոնց նմանելու։

Սիւզա ուսերը թոթուեց։

—Ինչո՞ւ չէ, յարեց Կասթոն։

—Ամուսնանա՞լ պիտի մտածէք դուք։

—Անշուշտ։

—Սեղանէն ելար, անուշ անուշ կը կատակես, յայտնի բան է։

—Չէ, հաւատայ որ լրջօրէն կը խօսիմ։

—Չեմ հաւատար։

—Բայց ասիկա արտաքոյ կարգի բան մը չէ. ամեն մարդ կը կարգուի։

—Այո, բայց Ռօսթան կոմսն ամեն մարդ չէ։

—Չեմ հասկնար։

—Վասն զի խորհելու նեղութիւնն յանձն չէք առներ։

—Վերջապէ՛ս, կ'ենթադրէք թէ բնաւ չ՞պիտի ամուսնանամ։

—Ապահովապէս։

—Կը հաճի՞ք պատճառն ըսել ինծ։

—Պատճա՞ռը։ Չէք կրնար ամուսնանալ։

(Շարունակելի)

բաւ կը վայելէր, և որուն Բանամայի ընկերութեան գործակալ ըլլալն ես չէի գիտեր։ Բանամայի փոխառութեան առթիւ ինք անձնական գործ մը կ'ընէր, զիս մասնակից ըրաւ, ըսելով թէ առ մէն մի պարտատոմս 2½ ֆր. կը վաստկիմ։ Ցետոյ հանեց 25,000 ֆր. շահաբաժին տուաւ ինծ։ Զիս չկաշառեց այս գումարով, ինչպէս կաշառած չէր իւր փեսայն՝ Պ. Ժոզէֆ Ռէյնաք, 40,000 ֆր. տալով անոր։

Նախ. —Այո՛, բայց Պ. Ժոզէֆ Ռէյնաքի անունը չկայ Անթոնի ցուցակին վրայ։

Պ. ԿՈՊՌՈՆ

Այս նախկին երեսփոխան ըսաւ թէ իւր ընդունած 20,000 ֆր.ը Ռէյնաք իրեն կը պարտէր՝ ի փոխարէն հիմնադրի բաժիններու ելեկտրականութեամբ խաղախորդման ընկերութեան մը, զորս Ռէյնաք գնած էր իրմէ, 20 բաժին 400 ական ֆր. էն։ Այս ընկերութիւն 1888 ին հիմնուած էր։ «Ես 50,000 ֆր. ստորագրուած էի։ Սեղանաւոր աջակիցներ պէտք էին ինծ։ Ալժերեան երկաթուղեաց ընկերութեան մէջ տեսած էի զՌէյնաք, անոր դիմեցի։ Բանամայի օրինագիծը խղճովս քուէարկեցի, բայց ես չատ հաւատ երեսփոխան մ'էի, երբեք բեմ ելած և զոյգ մը խօսք ըսած չեմ։ Զ'Պ. տը Լէսէբս այսօր առաջին անգամ կը տեսնեմ։ Ինչո՞ւ իմ քուէս գնել պիտի առաջարկէին։

Շ. տը Լէսէբս. — Իրաւ է։ Երբեք տեսած չեմ զՊ. Կոպռոն։ Կնոջմէս իմացայ որ ձերբակալուեր է։ Ի՞նչ կ'ըսես, ըսի բարձրաձայն. ա՞ն ինչ է ըրեր։ (Ծիծաղ։)

Պ. ԱՆԴՈՆԷՆ ԲՐՈՒՍԴ

Այս նախկին նախարար գեղարուեստից, այս ջերմ բարեկամ Կամպէթթայի, բացատրեց թէ սեղանաւոր Ռէյնաք նաև գեղարուեստական գործերու կը խառնուէր, և այս հանգամանքով ինք ծառայութիւններ մատուցած էր անոր։ «Շահաւէտ գործերու մէջ ինծ բաժին կուտար։ Պարգեւաւոր փոխառութենէն ալ ինծ բաժին հանեց։ 6,500 ֆր. յանձնեցի իրեն։ 13,500 ֆր. շահ տուաւ, ընդ ամենայն 20,000 ֆր։

Ն. —Բայց այս գործողութեանց հետքը չկայ իւր տումարաց վրայ։

Բ. —Շատ ցաւալի է։ Եթէ ողջ ըլլար, ես հոս չէի ըլլար այսօր։ Ես բովանդակ աշխարհի արուեստագիտաց հետ հաղորդակցութեան մէջ եմ։ Ամեն կողմէ նուէրներ առաջարկուած են ինծ, բայց ես բան մը չեմ ընդունած։

Պ. Շ. տը Լէսէբս նպաստաւոր վկայութիւն մ'ալ Պ. Բրուստի համար տուաւ։

Հարցաքննութիւնք վերջանալով Բ. նստին մէջ, յաջորդ նստին վկայից, ընդ որս Պ. Պ. Ֆլոքէի, Քլէմանսոյի և Պ. տը Ֆրէյսինէի ունկնդրութիւնն սկըսաւ։

ՍՐՏԱՇԱՐԺ ԱՆՁՆԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ. — Աթէնքէ կը հաղորդեն թէ գերմանացի 20 ամեայ Օրիորդ Մառի Վէպէր, դայեակ դահաժառանգին և Սոֆի իշխանուհւոյն փոքրիկ որդւոյն՝ Գէորգիոս իշխանին, անձնասպան եղեր է Պարթենոնի բարձրէն ինքզինք վար նետելով։ Ակրոպոլի ճարտարապետ Պ. Թրիմիս, ականատես այս անկումին, այնչափ հեռի էր որ չէր կրնար օգնութեան հասնիլ, և զինուորական հիւանդանոցը փոխադրել տուաւ հէք աղջիկը։ Թագաւորը, չատ զգածուելով, իւր մատրանապետը ղրկեց՝ կրօնական պարտքերը կատարել տալու։ Մառի Վէպէր երբեք ժամ ետքն հոգին աւանդեց առանց բառ մը հանելու բերնէն։ Խեղճ աղջիկը կ'ուզէր ամուսնանալ զինուորական երիտասարդ բժիշկի մը հետ, Միխայէլ Միմիքօ անուն։ Բայց իւր հայր նամակաւ մերժեց իւր հաւանութիւն։ Երկու սիրահարք չատ զգածուեցան և Միխայէլ հիւանդացաւ։ Օրիորդն երիցս նամակ գրեց առ Միխայէլ, բայց պատասխան չընդունելով, կարծեց թէ իրմէ պաղեր է։ Ասոր վրայ գնաց 30 մէդր բարձրութենէ մը ինքզինք վար նետեց։ Երիտասարդը լսելով, հիւանդանոց վազեց, ուր աղեխարշ տեսարան մը տեղի ունեցաւ օրհասական աղջկան և իւր սիրականին մէջ։ Բարեկամք դժուարութեամբ դուրս հանեցին զՄիխայէլ։ Իւր պաշտօնաբանը դառնալով, երիտասարդն ստացաւ այն երեք նամակներ զորս աղջիկն իրեն ուղղած էր, բայց իրեն չէին յանձնուած։ Վերջին գրոյն աղջիկը կը խնդրէր Միխայէլէ Պարթենոն գալ տեսնել զինք, հակառակ պարագային մէջ ինքնասպան ըլլալու որոշումն յայտնելով։ Այս գրերը կարդալով երիտասարդն այնքան յուսահատեցաւ որ՝ հակառակ իւր վրայ եղած ամեն հսկողութեան՝ ըեվոլվէրով ինքնասպան եղաւ և անմիջապէս մեռաւ։

Ա Զ Դ

ԶՄԻՒՌՆԻՈՅ ՀԱՄԻՏԻՅԷ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿ.

Յառաջիկայ մարտ 15/27ին երկուշաբթի կէս օրէն յետոյ ժամը 2ին Ը. Ե. Զմիւռնիոյ Համիտիէ շոգենաւային ընկերութեան տարեկան ընդհանուր ժողովը պիտի գումարի ընկերութեան գրասենեակը։ Հրաւիրեալ են օսմանեան հպատակ եւ առ նուազն հինգ բաժնեթուղթ ունեցող անձինք ներկայ գտնուելու. կը խնդրուի սակայն գումարման օրէն առաջ ունեցած բաժնեթուղթերը ներքին կանոնագրոյն 25 եւ 27րդ յօդուածոց տրամադրութեան համեմատ ընկերութեան գրասենեակը ներկայացնելով արձանագրել տալ։ Զմիւռնիայէն դուրս գտնուող բաժնետերք դիւրութիւն մը ընծայելու համար կը հրաւիրուին իրենց բաժնեթուղթերը օսմ. դրամատան մասնաճիւղերուն յանձնել եւ բանկուհիննու թիւերը պարունակող ընկալագիր մը ստանալով յղել Զմիւռնիա այն անձերու զորս իրենց փոխանորդ կ'ուզեն կարգել ընդհանուր ժողովոյն մէջ։

Նախագահ Համիտիյէ շոգ. ընկ.
Տնօրէն խորհրդոյն
ՍՏԵՓԱՆ ՍՊԱՐԹԱԼԵԱՆ

484 2—3

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ազգ. Պատրիարքարանն որոշած է հեռագրաւ տեղեկութիւն ուզել Մալաթիոյ հոգեւոր վարչութենէն՝ տեղւոյն երկրաշարժէ վնասեալ վիճակին վրայ։ Ցայտնի է թէ Մալաթիոյ եկեղեցին ու վարժարանն ալ մասամբ փլած են։

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը վաղն առաւօտ քարոզ պիտի խօսի Մայր Եկեղեցւոյ մէջ, կանանց համար։

Բերայի Թաղական Խորհրդոյ գանձապետ Ղազար էֆէնտի Հովուեան վերջնապէս հրաժարած ըլլալով, անոր տեղ գանձապետ կարգուած է Խաչատուր էֆէնտի Ղազարոսեան։

ՏԻԿԻՆ ՏԻՐՈՒՀԻ ՅԱԿՈԲՈՖ
ԱՄՈՒՍԻՆ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԷՖԷՆՏԻԻ ՅԱԿՈԲՈՖ
ԵՒ ՄԱՅՐ
ՅԱԿՈԲ ԷՖԷՆՏԻ ՅԱԿՈԲԵԱՆԻ

Յետ երկարատեւ հիւանդութեան կնքեց իւր մահկանացուն ի խոր սուգ համակելով իւր ամուսինն, զաւակունքն ու ազգականքն։

Յուղարկաւորութեան տխուր հանդէսը պիտի կատարուի այսօր, Չորեքշաբթի, ի ժամ 8, ի Ս. Խաչ եկեղեցւոյ Գուրուչէշմէի, ուր արդէն փոխադրուած է հանգուցելոյն մարմինն և անտի պիտի ամփոփուի տեղւոյն գերեզմանատունը։

Գուրուչէշմէ, 2 Մարտ 1893

Արնաւուտ գիւղի շոգենաւը կամուրջէն կը մեկնի ժամը 7ին։

Արամեան ընտանիքն հրապարակաւ իւր խորին շնորհակալիքը կը յայտնէ ամեն այն ազգականաց և բարեկամաց որք հաճեցան ներկայ գտնուիլ վաղամեռիկ Արմենակ Արամեանի յուղարկաւորութեան տխուր հանդէսին։ Մասնաւորապէս Օննիկ էֆէնտի Արամեան, հանգուցելոյն երէց եղբայրը, Թարգման հանդիսանալով այս շնորհակալեաց, ներում կը խնդրէ որ իր հիւանդագին վիճակին պատճառաւ չէ կրցած անձամբ յայտնել այդ շնորհակալիքը։

* * *

Սամաթիոյ Հայ-Հռոմէականաց վարժարանին վերատեսուչ Հ. Սերովբէ Վ. Ապտուլլահ կը հաղորդէ մեզ թէ ի նպաստ այդ կրթական հաստատութեան տրուելիք նուագահանդէսը՝ փոխանակ Մեսրոպեան վարժարանի ուսումնասրահին՝ տեղի պիտի ունենայ վարժարանին մօտ՝ Իմրահօրի Յունաց սրահին մէջ, այս գիշեր։

* * *

ԱԶԴ. — Գերմաներէնի համար վկայեալ և յանձնարարեալ ուսուցիչ մը պատրաստ է մասնաւոր դասեր ստանձնել։

Դիմել Արեւելքի Խմբագրատունը։

Ներքին լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՔ. — Խալպի առաջին աստիճան տրուեցաւ զինուորական վարժարանաց վերատեսչութեան առաջին քարտուղար Իւսուֆ էֆէնտիի։

Սանիյէ Միւթէֆֆաթի աստիճան՝ Տիարպէքիրի վերաքննիչ ատենին ընդհանուր դատախազ Համտի պէյի եւ Նէվրէգոպ դատաւորին դայմագամ Իսմայիլ Հագգը էֆէնտիի։

Բալայի աստիճան տրուեցաւ Թաղապետութեան Գ. շրջանակին Թղթակցութեանց քարտուղարի օգնական Սիւրէյա պէյի, Թաղապետութեան Զ. շրջանակին հաշուակալութեան դիւանի ծախուց քարտուղար Հագգը պէյի, Թղթակցութեանց քարտուղարներէն Ճէմալ պէյի, Թաղապետութեան Ը. շրջանակին հաշուակալ Մէհմէտ Ալի պէյի, Թաղապետութեան Զ. շրջանակին հաշուակալութեան դիւանին դէր-տնօրէն Թահսին էֆէնտիի, քարտուղար Շահեան Մկրտիչ էֆէնտիի և Թղթակցութեանց դիւանի քարտուղարներէն Հաճի Բաքի ու Իսմայիլ էֆէնտիներու։

Կարնոյ նահանգին կեդրոնական Նաիպ անուանեցաւ Նէսիպ էֆէնտի, կեդրոնական նախորդ Նաիպ Տիարպէքիրի։

Առաջին կարգի Օսմանիյէ պատուանշան տրուեցաւ Գարատաղի պատերազմական նախարար Եօզ Իլիա Բալտինցի։

Երկրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Վճռաբեկ ատենի անդամ Խալիլ Էֆէնտի-զատէ Նէչէթ էֆէնտիի։

Երրորդ կարգի Օսմանիյէ՝ Գ. զօրաբանակի պահեստի զօրաց Բրիշթինայի 38րդ կիսաբաժնին հրամանատար Միրլիվա Ահմէտ Զէքի փաշայի։

Երրորդ կարգի Օսմանիյէ՝ մայրաքաղաքիս սպանիական նախորդ ընդհանուր հիւպատոս Տօն Հիվան Մուրֆինի, որ միևնոյն պաշտօնով Պերն փոխադրուած է։

Չորրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Պանտրմայի գայմագամ Իսմայիլ Շէվգէթ էֆէնտիի։

Իմթիյազի արծաթ չքանշան՝ Գարատաղի Ինդանօժանիկ զօրաց հրամանատար Նովօ Մարթինովիճի։

Ի ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏ. — Էվգաֆի, Նըրթական գործոց և ելմտական Վաճառ. նախարարք երէկ կայս. Պալատ երթալով ստացան Վեհ. Սուլթանի հրամանները։

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺ. — Քարբերդի կուսակալութիւնը մարտ 1 Թուականաւ հեռագրած է Բարձր. Մեծ Եպարքոսին թէ անցեալ կիրակի գիշեր եւս Մալաթիոյ և Աքչէ Տաղի մէջ երկու անգամ երկրաշարժի ցնցմունք զգացուեր են, սակայն ո և է վնաս չէ պատահեր։

ԱՆՏԱՌԱՑ, հանքաց և երկրագործութեան նախարարութեան հաշուեքննիչ ճիւղի պաշտօնեայք զեղծումներ գործած ըլլալով, նոյն նախարարութեան Մէքթուպճի Ապտիւլլաթիֆ էֆէնտի քննութեան ձեռնարկած էր։ Սապահէն կիմանայ թէ այդ զեղծմունք յետ քննութեան հաստատուած են։

ԻՏԱԼԻՈՅ Ումպէրթօ թագաւորին ծննդեան տարեդարձին առթիւ երէկ ընդունելութիւնք կատարուեցան իտալական դեսպանատան մէջ։ Օսմանեան պահակ շոգենաւն, որ դրօշներով զարդարուած էր, միջօրէին քսան և մէկ թնդանօթ արձակեց։

Կայս. պալատան կողմէ արարողապետ Մունիր փաշա ու կայս. առաջին թիկնապահ Մէհմէտ փաշա և Բ. Դրան կողմէ յատուկ պաշտօնեայք իտալական դեսպանատունն երթալով շնորհաւորական այցելութիւն տուին։

Դեսպան Քօլօպիանօ կոմսն երէկ ընդունեց իտալական գաղթականութեան շնորհաւորութիւնները։ Նոյնպէս շնորհաւորական հեռագիր մը ուղղուեցաւ Ումպէրթօ թագաւորին։

Երէկ գիշեր դեսպանատան մէջ հացկերոյթ մը տրուեցաւ, որուն ներկայ գտնուեցան դեսպանատան ու հիւպատոսարանի պաշտօնեայք և գաղթականութեան երեւելիք։ Հացկերոյթի պահուն նուագեց Մոդայի զինուորական նուագածուաց խումբն, որ յատկապէս ղրկուած էր։

ՌՈՒՍԻՈՅ Աղեքսանդր Գ. կայսեր գահակալութեան տարեդարձին առթիւ երէկ առաւօտ գոհաբանական աղօթքներ կարդացուեցան ռուսական դեսպանատան մատրան մէջ։ Ներկայ էին դեսպանն, ընդհանուր հիւպատոսը, դեսպանատան ու հիւպատոսարանի պաշտօնեայք, հելլենական ու սերպիական դեսպանք, Գարատաղի գործակատարն և Յունաց Պատրիարքարանի փոխանորդը մէկ քանի եկեղեցականներով։

Գոհաբանական աղօթքներէն յետոյ դեսպան Պ. Նէլիտօֆ դեսպանատան դահլիճին մէջ ընդունեց ներկայից շնորհաւորութիւնները։

Երէկ գիշեր դեսպանատան մէջ ցայգահանդէս մը տրուեցաւ։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ վարչութիւնն երէկ հետեւեալ շրջաբերական հեռագիրն ուղղեց քարանթինայի կայաններուն.

Որոշմամբ առողջապահական բարձրագոյն խորհրդոյ, հնգօրեայ քարանթինա հաստատուած է Ափրիկեան Տրիպոլսոյ ծովեզերքէն ուղեւորով եկող նաւերուն համար, մարտ 2/14էն սկսեալ։ Այս քարանթինան պիտի մաքրուի Քլազօմէնի և Պէյրութի մաքրանոցներուն մէջ։

ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՐՏՈՒՑ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

Ելմտական նոր տարւոյ առաջին օրը (երկուշաբթի, 1 մարտ) Օսմ. Հանրային Պարտուց վարչական խորհուրդն ի նիստ գումարուեցաւ նախագահութեամբ ֆրանսական պատուիրակ Պէրժէ հրամանատարին, որ, ըստ կանոնագրի, կը յաջորդէ անգլիական պատուիրակ Պ. Վինսընդ Քայլարտի։ Պ. Պէրժէ նիստը բացաւ հետեւեալ բանախօսութեամբ.

Սիրելի պաշտօնակիցներս,

1299 տարւոյ Մուհարէմ 28ի Հրովարտակին ԺԲ. յօդուածը կը կոչէ զիս մեր վարչութեան ԺԲ տարեշրջանին նիստերուն նախագահելու պատւոյն։ Առաջին անգամ չեմ ուզեր ստանձնել այս բարձր պաշտօնը, նախ առանց խնդրելու կայսերական գոմիսէրէն որ իմ յարգելիր անձնուիրութեանս հաւաստին մատուցանէ կայս. կառավարութեան։ Հիմակ, ինչպէս առաջ և միշտ, կայս. կառավարութիւնը պիտի գտնէ զիս իրեն ծառայելու եռանդով լի, ոգեւորուած այն հաշտարար ոգիով որ ներշնչած է այս Խորհուրդին մէջ մի անգամ՝ հաստատութեանս հիմնուելէն ի վեր եւ որով այնքան բազմաթիւ հաւաստիքներ տըրուած են, մասնաւորապէս դադարեալ նախագահ Պ. Քայլարտի կողմէ, որ մեր ժողովին երիցագոյն անդամն է, եթէ ոչ տարիքով, գէթ իր պաշտօնավարութեամբ և այն ծառայութիւններով զորս մատուցած է։

Արժէթղթերու շահերն և առ հասարակ այն ամեն շահերը զորս ստանձնած ենք, պիտի յարգուին, կը խոստանամ ձեզ. և համոզուած եմ թէ ասոր համար, Պարոններ, կրնամ վստահիլ ձեր աջակցութեան վրայ։ Մեր գործերուն բարւոք ընթացքին մտահոգութիւնը պիտի առաջնորդէ ինձ վասնզի շահերու համերաշխութիւնը միաբանութեան և փոխադարձ վստահութեան պարտք կը դնէ մեր վրայ։

Վերջացող տարին արդիւնաւէտ եւ օգտակար եղաւ։ Մեր մասնաճիւղերու վերակազմութեան ընդհանուր սկզբունքները որոշուեցան։ Իւրաքանչիւր մասնաճիւղի պետի նախաձեռնութիւն, հասունթեց մէկ ճիւղին վրայ եւեթ կեդրոնացած և չափաւորուած իր պատասխանատուութեամբն հանդէպ ընդհ. տնօրէնին և Խորհուրդին, պիտի կրնայ այս կերպով ընդարձակել յամենամեծ օգուտ վարչութեան։

Այս մասնաճիւղը, ամենէն կարեւորը, առաջին անգամ պիտի սկսի գործառնութեան։ Լաւագոյն արդիւնքներ կը սպասենք հսկողութեան միջոցներէն և մաքսախուսութեան սեղմումէն զորս առաջարկեցինք կայս. կառավարութեան ի գործ դնել և որոց համար կանխաւ ապահով ենք իր աջակցութեանը վրայ։ Նոյնպէս չենք տարակուսիր թէ արտածութեան մասին, որուն համար պայմանագիրներ կնքած ենք, պիտի գտնենք սպառման կարեւոր կեդրոններ։

Ջեմ ուզեր խօսիլ ձեզ մեր ուրիշ հասոյթներուն վրայ, բայց երկու հատը կը փափագիմ յիշեցնել, որոցմով զբաղած ենք մասնաւորապէս. Ջկնարաններն որոնք աւելի խիստ կանոնադրութեան մը պիտի ենթարկին, և Դրոշմաթուղթի վերաբերեալ խնդիրներն, որք այնպիսի ճամբու մը մէջ են մտած, որ լիուլի յոյսեր կուտան մեզ։

Խղճմտօրէն ուսումնասիրուած ներքին կանոնագիր մը՝ պահպանելու համար մեր պաշտօնեայներուն շահերն և գծելու համար իրենց պարտականութիւններն, այս օրէն սկսեալ ի կիր պիտի առնուի։ Խորհուրդն այն աստիճան հոգածու եղած է որ միջոցը կը փնտռէ իր պաշտօնեայներն ազատելու այն ծանրակիր պարտքերէն զորս դժբախտաբար ըրած էին նեղ վայրկեաններու մէջ, և հաստատել խնայողական սնտուկ մը, որոց կանոններն որոշուած են։

Շատ տարիներէ ի վեր, Խորհուրդին ուշադրութիւնը դարձած էր մեր կեդրոնական պաշտօնատան չէնքին անյարմարութեանը վրայ։ Պոլսոյ ամենէն գեղեցիկ գետիններէն միոյն նպաստաւոր պայմաններով գնումը թոյլ տուաւ մեզ, ընդ բարձր հովանաւորութեամբ Վեհ. Սուլթանին, որուն բարեխնամութեան ապացոյցներն անհաշուելի են, սկսիլ չէնքի մը կառուցման մեր գործառնութեանց համար. այս չէնք հաւանօրէն պիտի աւարտի երկու տարիէն։

Հակառակ խստաշունչ ձմեռուան մը, այս տարի հասոյթներու յաւելումն մը ունեցանք, որ կը հասնի 90,000 օսմ. ոսկւոյ, բաղդատմամբ նախորդ տարւոյն։ Մինչեւ հիմա երբեք ձեռք բերուած չէր ասանկ յաւելումն մը։

Այս արդիւնք, Պարոններ, կը պարտինք մեր միահամուռ ջանքերուն. բայց պարտք կը համարիմ նորէն կրկնել ինչ որ ըսաւ մեր մեծարոյ պաշտօնակիցն Պ. տը Բրինիկ, առաջին նիստին մէջ, Պ. Քայլարտի, դադարեալ նախագահին կը պարտինք ամենամեծ մասն այն պատուին, որուն կարժանանանք։ Բարւոք կերպով սկսուած այս ամեն բաներ պիտի շարունակուին յարատեւ ուշադրութեամբ, լաւագոյն կերպով վերջանալու համար։ Ընդարձակ ասպարէզ մը կը մնայ մեզ տակաւին, ուր մեր գործունէութիւն կրնայ ի կիր առնուիլ յօգուտ հանրութեան։

Միակ առկախ խնդիրը որ չէ ստացած իր լուծումը անցեալ տարեշրջանին Րումէլի երկաթուղւոյ պարտատոմսերուն խընդիրն է։ Խորհուրդը, սակայն, իր բարեյօժարութիւնը ցուցած չէ երբեք, և ատոր պատճառը կրնայ փնտռուիլ միայն այն անմեկնելի վարանումներուն մէջ՝ զոր ցոյց տուաւ Հաւմի Առեւտրական Սենեակը։

Սակայն համոզուած եմ թէ անպայման պիտի կրնանք հարթել այս խնդիրը չըլլապատող դժուարութիւնները։ Այն բարեացակամ յարաբերութիւնները զորս Բարձր. Մեծ-Եպարքոսն ու Ելմտական Վսեմ. Նախարարը կը հաճին ունենալ Խորհուրդին հետ, պիտի դիւրացնեն այս գործն, և այս առիթէն օգուտ կը քաղեմ կանխաւ շնորհակալութիւն յայտնելու մեր ամենուս կողմէ։

Խօսքս վերջացնելով, Պարոններ և սիրելի պաշտօնակիցներ, նորէն կը խնդրեմ ձեր ազնիւ աջակցութիւնն ու ձեր փորձառութեան թանկագին նեցուկը։ Դուք ալ ձեր կողմէ կրնաք վստահ ըլլալ թէ չպիտի խնայեմ ոչ աշխատութիւնս ոչ ժամանակս իմ՝ պաշտօնս կատարելու համար։ Այս կերպով, յաւարտ ԺԲ. տարեշրջանին, ամենքս ձեռք պիտի բերենք գոհացուցիչ արդիւնքներ յաւելման անցեալ տարեշրջանին արդեանց։

Այս բանախօսութենէն ետք, որ ջերմ ընդունելութիւն գտաւ, վարչական խորհուրդն զբաղեցաւ իր օրակարգին վրայ գտնուող կարգ մը կարեւոր խնդիրներով։

Ալսարեհնդարական արժէտեարց պատուիրակը ծրագիր մը ներկայացուցած էր, Րումէլիի երկաթուղւոյ պարտատոմսից մասին լինելիք կարգադրութեան համար (որ բացատրուած է արդէն Արեւելքի մէջ)։ Վարչական խորհուրդն ընդունեց այս ծրագիրը, պայմանաւ որ կայս. կառավարութեան և իտալական պատուիրակին հաւանութիւնն առնու։ Այդ ծրագիր՝ Մուհարէմի հրովարտակին համապատասխան ըլլալով հանդերձ, յոյժ գործնական և արժէտեարց նպաստաւոր է։

Բաց աստի, զանազան երկաթուղեաց արտօնատէրեր Հանրային Պարտուց վարչութեան խորհրդոյ որոշման կը սպասէին, իւրաքանչիւր քիլօմէդրի համար իբր կառավարական նպաստ, իրենց ցոյց տրուելիք տասանորդի տըրոց գանձման խնդրոյն համար։ Խորհուրդն ստանձնեց՝ այս նպաստաւ Պ. Պ. Պօտուրի, Քաուլայի և Նակէլմաքէրսի յանձնուած տասանորդի տըրոց գանձման վարչութիւնն և սկզբամբ ընդունեց Պ. Քաթուալի ցոյց տրուած տրոց գանձումն ևս։ Այս կերպով իր աջակցութիւնը նուիրելով այդ արտօնատէրերուն, Հանրային Պարտուց վարչութիւնն ի փոխարէն անոնցմէ կը խնդրէ կարգ մը դիւրութիւններ թէ իր պաշտօնէից ուղեւորութեան և թէ իր բեռներու սակացոյցի մասին։

Նիստէն յետոյ, Պ. Պ. Քայլարտ և Պէրժէ Բ. Դուռը գնացին, ուր Պ. Քայլարտ իր յաջորդը ներկայացուց Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին։ Ցետոյ, կայս. պալատ երթալով, առաջին սենեկապետ Վսեմ. Հաճի Ալի պէյի միջոցաւ իրենց շնորհաւորութիւնները մատուցին յառաջ կայս. գահոյից, Ելմտական տարեգլխուն առթիւ, և յայտարարեցին թէ նոր նախագահն իր պաշտօնը պիտի վարէ նոյն անձնուիրութեամբ զոր ցոյց տուաւ իր նախորդը։ Վեհ. Սուլթանը բարեհաճեցաւ սենեկապետ պէյին միջոցաւ իր կայսերական բարձր գոհունակութիւնը հաղորդել անգլիացի եւ ֆրանսացի պատուիրակներուն։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ մաքսատան մէջ գործուած զեղծումները քննելու համար կազմեալ յանձնաժողովոյ կողմէ կատարուած քննութեանց արդիւնքը պարունակող տեղեկագիրը նախընթաց օր Մաքսային վերատեսուչ Հասան Ֆէհմի փաշայի կողմէ մատուցուեցաւ ձեռնհաս իշխանութեան։

Ղալաթիոյ մաքսատան ուղեւորաց սրահին տնօրէն Մահմուտ պէյի համար՝ օգնական Իհսան պէյ իմաց տուած ըլլալով թէ կանոնաց հակառակ ընթացից մէջ գտնուած է, քննութեանց ձեռնարկուած էր։ Սապահէն կիմանայ թէ իմացուելով որ այդ սրահին պաշտօնեայներն իբրեւ պարգեւ դրամ կառնեն ուղեւորներէն, ասոնց նըկատմամբ ևս քննութեանց ձեռնարկուած է։

ՀԱՆԳՍՏԵԱՆ Թօշակի վարչութեան ժողովն իւր երէկի նստին մէջ որոշած է ամսաթօշակներ յատկացնել 140ի չափ որբերու, այրիներու և հանգստեան կոչուած պաշտօնէից։

ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ նուագածուաց խումբերու յատուկ գործիները պիտի գնուին Փարիզի գործարանէ մը։

ՍԱՐԸԵԱՐԻ ոճրագործութեան հեղինակներէն Հիւսէյին ու Հագգը, որք ի Պուլկարիա ձերբակալուած էին, Ծիսրը Մուսթաֆա Փաշա բերուած և անտի ընդ հսկողութեամբ մայրաքաղաքս ղրկուած են։

ՄԱՀԱՑՈՒՑԱԿ. —Անցեալ 1308 տարւոյ մարտէն մինչեւ փետրվար վերջ՝ տասն երկու ամսուան միջոցին՝ մայրաքաղաքիս մէջ 10,902 մահեր պատահած են, որոց 116ը ծաղկախտէ։ 10,902 մեռնողներու 6288ն իսլամ են (2993 այր և 3295 կին), 4104ը քրիստոնեայ (2360 այր և 1744 կին) և 510ը հրեայ (281 այր և 229 կին)։

ԳՈՂՈՒԹԻՒՆ. —Նախընթաց գիշեր ի Բերա՝ պարսկական դեսպանատան առաջին քարտուղար Արիֆաքի խան Նէվրուզի տունը գողեր մտնելով բաւական դրամ և արժէքաւոր նիւթեր գողցեր են։ Ոստիկանութիւնը իբրեւ կասկածելի ձերբակալած է Գօզմա անուն մարդ մը, որ նոյն տան մէջ երբեմն սպասաւորութիւն ըրած և յետոյ ճամբուած էր։

ԻՐԱՒԱԳԻՏԱԿԱՆ վարժարանի ընդհանուր քննութիւնք սկսած են։

ՏՐԷԶՏԱՅ մէջ գումարելի առողջապահական համաժողովին օսմանեան պատուիրակ Պօնիկօվսքի փաշա, Վիթալիս էֆէնտի, Նուրի պէյ եւ Հիւսէյին Թէվֆիք էֆէնտի, երկու հարիւր յիսունական ոսկի ստացած են ճանապարհի և այլ ծախուց համար։

ԱՐԿԱԾՔ. — Ամերիկացի զբօսաշրջիկներէն մին երէկ Պոլսոյ Ծէրալօղլու Թաղէն անցած պահուն դիպուածաւ գետին ինկաւ և գլխէն վիրաւորուեցաւ, սակայն անմիջական դարմաններն եղան։

—Նախընթաց օր Բանկալթիէն անցնող կառքի մը ձիերը խրտչելով, կառքը շրջեցաւ։ Կառքին մէջ կը գտնուէին Ասթասիա ու Անիքա անուն երկու յոյն աղջիկներ, որոց միոյն ձեռքը վիրաւորուեցաւ։ Ոստիկանք վրայ հասնելով կառապանը ձերբակալեցին։

—Առջի գիշեր Պալթի բացերը նաւակ մը ընկղմեցաւ և մէջը գտնուող երեք հըրեայներ ծովն ինկան, սակայն անմիջական օգնութեանց շնորհիւ ազատուեցան։

ՍԵՎԱՍՏԱՊՈԼԷՆ երէկ մայրաքաղաքս եկան Խրիմցի քսան և վեց գաղթականներ։

ՏԷՏԷ ԱՂԱՃԻ Սէլիչէ գիւղին մէջ ոչխարաց ծաղկախտ երեւան եկած ըլլալով 305 ոչխարներ զոհ գացեր են։ Ադրիանուպոլսոյ նահանգին անասնաբոյժը ղրկուելով հարկ եղած միջոցներն ձեռք առեր է, որով այդ ախտն սկսեր է թեթեւնալ։ Առայժմ 6 ոչխարք միայն վարակուած են։

ԳԱՂԹԱԿԱՆԱՑ վարչութեան նախագահ Եուսուֆ Րիզա փաշա երէկ պարսկական դեսպանատունն երթալով տեսակցեցաւ դեսպան Խանտաուլլահ խանի հետ։

ՈՐԹԱՔԻՒՅԻ ջնջման համար կանոնագիր մը պատրաստելու նպատակաւ կազմեալ յանձնաժողովն իւր երէկի նստին մէջ ընդունեց և ստորագրեց պատրաստուած կանոնագիրը։

ՆԵՐՔԻՆ գործոց նախարար Վսեմ. Խալիլ Րիֆաթ փաշա երէկ այցելեց գաղթականաց այրիներու ապաստանարանն ու հիւանդանոցը։

ԿԱՐՄՐԱԽՏ. —Ֆընտըքլը Թաղը տղայոց մէջ կարմրախտ երեւան եկած է, սակայն բարեբաղդաբար մահացու չէ։

ԱՔՍԱՐԷՆ կը գրեն առ Թարիք թէ եւրոպացի երեք զբօսաշրջիկներ պատոյտ մը ըրեր են դիտելու համար քաղաքին շրջակայքը գտնուած հնութիւններն։ Ճամբան մէկ քանի մարդիկ ատոնց դէմ ելնելով վրանին գտնուած դրամներն յափշտակեր են։ Զբօսաշրջիկները կայս. կառավարութեան բողոքած ըլլալով, այդ աւազակները, շնորհիւ Վեհ. Սուլթանին, անմիջապէս ձերբակալուեր ու բանտարկուեր են։

Ա Զ Դ

ԹԻՆՊԷՔԻԻ ՌԷՃԻԻՆ

Թինպէքիի ընկերութիւնը կը ծանուցանէ յարգոյ հասարակութեան թէ Ռամազան ամսոյ մէջ ի վաճառ պիտի հանուին ընտիր ապրանք ամեն տեսակ թինպէքիի որք պիտի ծախուին հասարակութեան միեւնոյն գներով։ 471 8—15

ՀԵՌԱԳԻՐ

ՓԵԹԵՐՍՊՈՒՐԿ, 13 Մարտ. — Էտիսընի եւրոպական ընկերութիւնն արտօնեցաւ իւր ելեկտրական դրութիւնն ի գործ դնելու Ռուսիոյ գլխաւոր քաղաքաց մէջ, Փեթերսպուրկ, Մոսքուա, Վարշաւա, ևն։

ԼՈՆՏՈՆ. — Հոս նոր դրամատուն մը հաստատուեցաւ London and Scottish Banking and Discount Corporation Limited անունով, մէկ միլիոն ոսկւով, 10ական ոսկինոց 100 հազար բաժնի վրայ, առ այժմ հինգ ոսկի միայն վճարելու պայմանաւ։

ՄԱՏՐԻՏ. — Սխալ են նախարարական փոփոխման զրոյցք, իբրեւ հետեւանք խորհրդարանական-հանրապետական կուսակցութեան ձեռք բերած յաջողութեան Մատրիտի երեսփոխանական ընտրութեանց մէջ։

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 14 Մարտ. — Պ. Կլատսթոնի առողջական վիճակը բարւոքեցաւ — (Հիւանդանալն ե՞րբ ծանուցիք։)

—Կառավարութիւնը լատինական Զատկէն ետքը Թողուց Բ. ընթերցումն Իռլանտական ծրագրին։

ՓԱՐԻԶ. — Վկայից ունկնդրութիւնը վերջացաւ։ Պ. Քոնտան ըսաւ թէ կաշառեալ երեսփոխանաց ցուցակ մը երբեք չէ գտնուած իւր քով, և հետեւապէս ինք ալ առ Պ. Քառնօ չէ հաղորդած։ Համոզուած է թէ կառավարութեան ձեռքն այնպիսի ցուցակ մը չկայ։

— Ծերակոյտն 56ի դէմ 209 քուէով վստահութիւն յայտնեց Պ. Ռիպոյի նախարարութեան վրայ, ինչպէս երէկ ըրած էր Երեսփոխանութիւնը։

—Առաջի դատարանին, Պ. Սուանուրի, նախկին պետն ապահովութեան, հաստատելով Պ. Պուռժուայի (հրաժարեալ նախարար դատական գործոց) խօսքն, ըսաւ թէ Պ. Պուռժուա իրեն ո՛ և է հրաման տուած չէր զՏիկին Քոթիւ հարցաքննելու մասին, բայց ինք իւր անձնական հեղինակութեամբ գործեց, պարտականութիւն համարելով իմանալ թէ Աջակողմեան երեսփոխաններ ալ բարա ընդունե՞ր են Բանամայէն։ Բայց ինք ո՛ և է սպառնալիք կամ խոստում չըրաւ առ Տիկին Քոթիւ։

—Այս դէպքին վրայ մեծ վիճաբանութիւն Երեսփ. ժողովոյ մէջ։ Պ. Քավէնեաք ըսաւ որ եթէ Տիկին Քոթիւի վկայութիւնը ճիշդ է, քստմնելի գործ մ'է այն զոր ըրեր են Պ. Պուռժուա և Պ. Սուանուրի։ Ինչպէս առաջի դատարանին, նաեւ առաջի ժողովոյն ըսաւ Պ. Պուռժուա թէ այս պատմութիւն սուտ է, ինք ո՛ և է հրաման տուած չէ առ Պ. Սուանուրի։ Տիկին Քոթիւ իւր բանտարկեալ ամուսինը տեսնելու արտօնութիւն խնդրած էր, և Պ. Լուպէ հաւանեցաւ։ Պ. Ռիպօ հաստատեց այս խօսք։ Այս վիճաբանութեան վրայ աւասիկ ժողովը վստահութիւն յայտնեց։

ՊԵԼԿՐԱՏ. —Երեսփ. ընդհանուր ընտրութեանց մէջ, արմատական և հականախարարական կուսակցութիւնը մեծամասնութիւն չահեր է։

Սակարան

ՂԱԼԱԹԻԱ, 2 Մարտ

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ		
3 ամիս Լոնտրայի վրայ		110 5/8
3 » Փարիզի		22 75
ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՔՈՆՍՕԼԻՏԷ		
Ելէկ երեկոյ զոց. (Միաց. Դ. Սէրի)	Գ.Կ.	24 03¼
Բերայի մէջ	»	— —
Առաւօտուն բացուեցաւ	,,	24 08
Կէս օրին	,,	24 07½
Թահվիլաթը Օսմանիյէ երէկ երեկոյ		— —
» ժամ 5ին		— —
ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԷԹՂԹՈՑ		
Փոխառ. Թիւն ... Սէրի		55 75
		33
	Գ.Կ.	25 10
ԲԱԺՆԵՏՈՄՍՔ		
Սօսիէթէ Ժէնէրալ	Անգլ. Լր.	5 12
Քրէտի Ժէնէրալ	»	7 38
Պանք տը Փօնո.	»	4 30
Սօս. Շանժ է վալէօր	»	4 28
Րէժի	Օսմ. Ոսկի	17
Թրամուէյ	»	597
Օսմ.Ապահովագր.Ընկ.	»	— —
Րումէլիի Երկաթուղի	Ֆր.	93¼
Բաժնեթուղթ Լոթերիայի		62
ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ		
Օսմանեան ոսկի	Ղրշ.	100
20 ֆրանքնոց	»	87 39
Անգլիական ոսկի	»	110 12
Մարք Գերմանական ոսկի	»	107 30
Իմբէրիալ	»	90 20
Ֆլորին	»	51 18
Ռուպլ Թղթադրամ	»	8 60
Մէճ. արծաթ (տասբ.)	»	108
Մանր արծաթ	»	103
Մէթալիք	»	97
Թասֆիյէ	»	— —
Տակոս Ղալաթիոյ Սակարանի	»	6

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

ՓԱՐԻԶ, 14 Մարտ		
Ֆրանսական Ռանթ 3 °/₀	97	62
» » 4 ½ °/₀	106	
Օսմանեան քոնսօլիտէ Սէրի Դ.	21	85
Օսմ. մաքս. արժեթուղթ	473	
Բրիօրիթէ Թիւրք (1890) Դ.Կ.	—	—
Օսմանեան Երկաթուղի	92	25
» Րէժիի բաժնեթուղթք	383	75
Պանք Օթօման	586	25
Քրէտի Լիօնէ	773	75
Իտալական Ռանթ 5 °/₀	92	72
Եգիպտական միացեալ	—	—
Չէք Լոնտրայի վրայ	25	155
Օսմանիյէ Օսմանեան քոնսօլիտէ)	375	
ԼՈՆՏՈՆ, 14		
Անգլ. քոնսօլիտէ	98	12
Օսմ. » Սէրի Դ.	21	62
» » » Ա.	55	75
» » » Բ.	33	
» » » Դ.	22	25
Օսմ. փոխառութիւն 1871	99	25
Փոխառութիւն 1877 (Տէֆանս Լօն)	96	25
Պանք Օթօման	13	37
Այտընի երկաթուղի	17	59
Գասապայի երկաթուղի	15	
Եգիպտական միացեալ (իւնիֆիյէ)	99	75
» առանձ. (բրիվիլէժիէ) 1890	—	—
Տօմանիալ (փոխառ. Ռոչիլտ)	104	50
Փոխանակութիւն Փարիզի վրայ	25	336
ՎԻԵՆՆԱ, 14		
Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	121	40
» Փարիզի »	48	15
Օսմանեան Րէժիի բաժնեթուղթք	171	
» Երկաթուղի	49	40
ՊԷՐԼԻՆ, 14		
Օսմանեան Երկաթուղի	93	50
Օսմ. Րէժի	190	
Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	20	330
» Փարիզի »	80	95

ՊԱՐԻԶ ԲԹԻԹ ՊՈՒՐՍ

ՊԱՐԻԶ, 15 Մարտ		
Ֆրանսական Ռանթ 3 °/₀	97	62
Եգիպտական միացեալ	—	—
Օսմ. քոնսօլիտէ Սէրի Դ.	21	95
Օսմ. երկաթուղի	94	50
Օսմ. Րէժի	383	
Օսմ. մաքս. արժեթուղթ	—	—
Բրիօրիթէ Թիւրք	—	—
Պանք Օթօման	386	87
Օսմանիյէ	—	—

ԾՐՋԱԳԱՅՈՒԹԻՒՆ
ՆԿԱՐՉԱՑ ԱՇԽԱՐՀԻՆ ՄԷՋ

Արշակ Ֆէթվաճեան, տաղանդաւոր նկարիչը, կը շարունակէ Հանտէս Ամսօրէայի մէջ հրատարակել իր գեղարուեստական շահեկան յօդուածոց շարքը: Մարտի թիւէն կը քաղենք հետեւեալ մասը.

Լուքա-Սինեօռէլլի (Բիէռ տէլլա Ֆռանչէսքայի աշակերտը) ի մէջի այլոց ձեռք զարկաւ և յոյժ արժանաւայել կերպով վերջացուց Օռվիէթօյի մայր եկեղեցւոյն մէջ Ֆռա-Անճէլիքոյի ձեռամբ սկսած և չաւարտած մեծ նկարներն: Օռվիէթօյի այդ հրաշալի եկեղեցւոյն մէջ (1) Սինեօռէլլի իւր հանճարին վերջին կարողութիւնը թափեց, եւ հրեշտակային Ֆրա-Պէաթօյին սուրբ ձեռքով գծուած սուրբերու պատկերներն՝ այնքան կենդանի կերպով նկարեց, այնքան զգացում և հոգի դրաւ անոնց մէջ, որ մարդ քիչ մը երկար նայած ժամանակ կարծէ թէ հէնց հոն են անձերն իրապէս և երկինքն է միջոցն փոխանակ կամարակապներուն: Ֆռա-Անճէլիքօ իւր բնոյթին եւ ճաշակին բերմամբ, ինչպէս տեսանք, միշտ խաղաղ, հանդարտ, հեզ և անխռով դէմքեր եւ դիրքեր կ'ընտրէր: Սինեօռէլլի լրացնելու համար այդ կիսատ գործերը, դրաւ անոնց քով ամենէն յուզումնալի, տենդոտ, շարժող, եւ չեչտակի դէմքեր ու դիրքեր, և յաջողեցաւ մեծապէս:

Լուքա-Սինեօռէլլիին հետ միասին աշակերտած եւ հինգհատասաներորդ դարու կիսուն ատենները ծնած մեծ անունն է Բիէթռօ Վանուչչի Բէրուճիացին, զոր ապա իւր ծննդավայրի անունաւ «il perugino» անուանեցին:

Այս վարպետը, որ ապա մեծ Ռաֆայէլլօյին դասատուն եղաւ, պատանի մ'էր դեռ երբ Ֆիօրէնցա գնաց եւ Վազարիի խօսքերին նայելով այնքան աղքատ էր որ գիշերները առ ի չգոյէ անկողնի սնտուկի մը մէջ կծկած կը քնանար: Սակայն աշխատասիրութեամբ և արուեստին համար ունեցած անսահման սիրով, որ հրաշքներ ընել կուտայ եւ պատանիներն ալ վարպետներ կը դարձնէ, Բէրուճինօ հասաւ եւ մեծ անուն ստացաւ: Օրին մէկն ալ իրեն ուրոյն դպրոց մը բացաւ: Այդ դպրոցն օրորան եղաւ հռչակաւոր երիտասարդին՝ Ռաֆայէլլօյին, ուր իւր հօրեղբայրը —եւ ոչ հայրը, ինչպէս ոմանք կ'ըսեն, —առաջնորդեց գեղեցիկ պատանին, զոր սափրիչ մ'ընել սահմանած էր հայրն:

Բէրուճինօ դեռ երիտասարդ էր երբ հրաւէր ստացաւ Սեքստոս Դ. Պապէն՝ Հռոմ երթալու, որ յանձնարարեց նմա զարդարել Վատիկանի պալատան կից Սեքստինեա մատրան պատերը (2): Ես աւելի քան հարիւր անգամ գնացել եմ տեսնել այդ հրաշալեօք լեց մատուռը: Հոս Բէրուճինօի լաւագոյն գործն է այն նկարը, յորում Քրիստոս Ս. Պետրոսի կը յանձնէ արքայութեան բանալիքը:—Ի Հռոմ Վատիկանու մուսիոնին մէջ կայ դարձեալ իւր մէկ նկարը, որ կը ներկայացընէ Քրիստոսի յարութեան պատկերը: Այս նկարի մէջ գտնուած պահապան զինուորները— որ այդ պահուն ի քուն էին, —նկարելու համար ընտրեց իւր ամենասիրելի աշակերտը՝ երիտասարդ Ռաֆայէլլօն, որուն տուաւ քնացող զինուորին դերը և ինքզինքը նկատեց այն զինուորին տեղ որ աճապարել կը փախչի: Նաբոլիի Մուզէօ տէլլի Սթուտիին մէջ կայ Հայր-Աստուած մը շրջապատուած չորս քերովբէներէ՝ նոյն Բէրուճինօի գործ. բայց բովանդակ Իտալիոյ մէջ գտնուած իւր գործերուն լաւագոյնը կը գտնուի Ֆիօրէնցայի Բիթթի մուսիոնին մէջ և որ կը ներկայացնէ Քրիստոսի խաչէն էջքի սրտակտուր պատկերը:

Բէրուճիացին լիովին ճանչնալու եւ գնահատելու համար հարկ է գնալ Իտալիայէն դուրս նախ ի Գերմանիա, ապա յԱնգլիա և յետոյ ի Ֆռանսա:

Կը ցաւիմ որ ես դեռ չի կրցայ երթալ ի Պէռլին և յանկոյս Մանշի ծովուն. բայց յառաջդիմութեան այս մեր դարուն՝ Եւրոպայի մէջ ինչ միջոցներ չի պակսեցան տեսնել կրնալու համար այդ և ասոնց հետ բոլոր ուրիշ վարպետներու գործերը որոնք կը գտնուին Պէռլինի, Միւնխէնի, Տրէզտէնի մուսիոններուն, և ապա Նէշընըլ-կալըրիի, Պրիթիշ-Մուզէումի և Մատրիտի կալէռիա տէլ Ռէին մէջ:

Արդ Բէրուճինօ Պէռլինի մուզէոնին մէջ ունի երկու Ս. Կոյսի պատկերներ, որոնք այնքան լաւ նկարուած են որ կարծողներ կան թէ զինքը գերազանցող իւր աշակերտին՝ Ռաֆայէլլօյին առաջին գործերն են: Գերմանացւոց քաղաքներէն հոս Վիէննայի կայսերական Մուսիոնին մէջ կայ իւր հասուն տարիքի հասուն գործ մը՝ Ս. Աստուածածին մը: Բուն գերմանական քաղաքներու մէջ Միւնխէնն՝ գեղարուեստից մեծ Միւնխէնն է որ իւր համբաւաւոր Բինաքոթէքի մէջ կը պահէ Բէրուճինօյի ուրիշ լաւագոյն գործեր: Ասոնք են Աստուածածինն իւր որդին պաշտելիս, Ս. Բեռնարդոսի մի տեսիլքը: Ապա Աստուածամօր մի ուրիշ պատկեր: Շատ մը հասկացողներու խօսքին նայելով՝ այն երեք նկարները որ ամենէն անեղծ մնացածներէն են, Բէրուճիացիին լաւագոյն գործերն են. բայց Վազարի, որ ինձ համար է ամենէն շատ հասկացող մը նկարէ եւ նկարչութենէն քան որ եւէ սիրող եւ գրող, կ'ըսէ թէ Բէրուճինօի գլուխ գործոցն այն եռամեան (triptyque) նկարն է որ այսօր կը գտնուի Նէշընըլ-կալըրիին մէջ: Այս եռամեային միջինը կը ներկայացնէ սուրբ ընտանիքը եւ կողմերոնը՝ զոյգ հրեշտակապետները, մին Միքայէլ, միւսն Ռափայէլ իրենց պարագաքով: Հրաշալի կերպով անեղծ մնացած մի նկար է սա, և յայտնապէս կարելի է տեսնել վերջին կարողութիւնը Բէրուճինօյին: Եւ որովհետեւ այս նկարը Ռաֆայէլլօյի առաջին գործերուն հետ շատ նմանութիւն ունի, կարծողներ կան թէ գուցէ աշակերտին գործն եղած ըլլայ: Միւս կողմէ Վանուչչին որ իւր հռչակաւոր աշակերտին մահէն յետոյ դեռ ապրեցաւ, միշտ սիրելով, միշտ պաշտելով զանի և յար սքանչացմամբ՝ իւր վարպետի տեղը անոր տուած և աշակերտին ինք առած՝ յայտնապէս ազդուած է եղել, եւ չգիտցածները սովրելով, կատարելագործ ևս մի բան չինել է: Երկու ենթադրութիւններն ալ հաւանական են. հաւանական է նաեւ այն որ աշակերտը վարպետին օգնելու համար խառնուած ըլլայ գործին: Ըսի թէ նաեւ ի Ֆռանսա կան այս մեծ վարպետին գործերէն: Այո, Լուվրի մէջ տեսած եմ մի այլաբանական նկարն որ կը պատկերէ Սիրոյ եւ Ամօթխածութեան մի կռիւը, զոր Անտրէա-Մանթենեայի համար նկարած է եղել. (այս կտորը հին պատինկարչութեան ոճով է պատկերած.) ապա Յիսուսի ծննդեան մի պատկեր, եւ սուրբ Աստուածածին մը փառաբանեալ սուրբերէ, սրբուհիներէ եւ դուարթնոցմէ:

Այսպէս Բէրուճինօ բոլոր ճշմարիտ մեծ մարդոց պէս համեստ եղած անձ մ'է եղել. ինք, որ Ռաֆայէլլօյի առաջին քայլերն ուղղած է, տեսնելով այդ վաղահաս եւ աննման կարողութիւնը, ես «քաւեալ եմ յարենէ դորա» ասելով մէկդի քաշուած եւ անարժան համարած է ինքզինք զՌաֆայէլլօն կրթելու, զոր մէկէն իրեն հաւասար մը եւ ընդհուպ իրմէ գերազանց մէկը դառնալ է. ընաւ հաշուի չառնելով զգացումներու այն ազնուութիւնը, իւր շնորհալի գունագիտութիւնը, վերջապէս բոլոր այն գերազանց կարողութիւնները, որ ճշմարիտ արուեստագիտին եսը կը կազմեն, եւ զորս լիաբուռն տալով կազմել է զանի՝ անոր հանճարին համար բերրի հող մը լինելով:

Ռաֆայէլլօ, որուն մասին ընդհուպ պիտի խօսիմ, երկար ատեն եւ գրեթէ միշտ ցոյց տուած է այդ գերազանց ազնիւ հոգին բնութեան ազդեցութիւնը:

Ա. ՖԷԹՎԱՃԵԱՆ

---

(1) Իտալիա գնացողներուն կը յանձնարարեմ, (Հռոմէն-Ֆիօրէնցա երթալու ատեն Օռվիէթօն ճիշդ ճամբուն վրայ է,) կանգ առնել տեսնելու համար գոթական ճարտարապետութեան փսմ օրինակներէն եղող և Իտալիոյ տեսնելու արժանի հրաշալի հոյակերտներէն մին: Նիգոլա Դ. Պապը սկսել տուած է անոր շինութիւնը 1290ին իւր ձեռամբն իսկ ընելով հիմնարկէքը: Ճարտարապետն է Սիէնայի Լօրէնցօ-Մայիթանին: 19 տարի տեւած է շինութիւնը և սեւ ու ճերմակ մարմարի կանոնաձեւ կտորները փոխն ի փոխ իրարու վրայ շարուած վարէն մինչեւ վեր կը պատեն տաճարը տեսակ մը խայտաբղետ տեսարան կազմելով: Ճակատը ուր կան մօտ 3 դռները, նմանապէս 20 տարիէն շինուած է, և իւր արձաններով, քանդակներով եւ մօզայիքներովը նկատուած է իբր աշխարհիս ամենէն մեծ, հարուստ և միանգամայն հիանալի ճակատը: Այս եկեղեցին իւր շինութեան օրէն ցայսօր շարունակ աշխատանոց մը եղած է արուեստագէտներու, և 400 տարիէ ի վեր եկած Իտալացի բոլոր մեծ վարպետները այցելած են կամ ունեցած կամ ունենալ մի քան թողլու համար հոն, և ցայսօր վերջը չի գար աշխատանքին:

Իմ վարպետս Չէզարէ Մաքարի 5 տարի է որ կ'աշխատի նկարազարդելու համար այդ եկեղեցւոյն գմբէթին մէջը (որ 1000 մէթր քառակուսի ծաւալ ունի,) և քանի մը այլ մասերը: Բառ բացատրութիւն չունիմ նկարագրելու համար այդ մարդուն կարողութիւնները. ցանկացողը թող երթան և տեսնեն:

(2) Այս համբաւաւոր մատրան մասին յիշած եմ պատմական համառօտ ծանօթագրութեանս մէջ, զոր անշուշտ կը յիշեն ընթերցողք:

ՆԱՄԱԿ ԱՄԵՐԻԿԱՅԷ

ՁՄԵՌՆ Ց'ԱՄԵՐԻԿԱ.—ՇԻՔԱԿՈՅԻ ԱՐԴԻ ՎԻՃԱԿԸ.—ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԲԱՐՔԵՐ.—ԹԷ Ո՞Վ Է ՇԻՔԱԿՈՅԻ Cinderellaն?

ՇԻՔԱԿՕ, 10 Փետրվար

Այս տարի ո՛չ միայն հոս, այլ ամբողջ Ամերիկայի մէջ սարսափելի ձմեռ մը կը տիրէ. ամեն կողմէ՝ ցուրտի, սառի և պաղի լուրեր. Շիքակոյի մէջ ցուրտը զէրօէն 24 աստիճան վար է. 1885էն ի վեր այսչափ ձիւն տեղացած չէր. ամբողջ սալայատակները և փողոցները սառած վիճակի մէջ էին, սահող և ինկողներ անթիւ, վնասուողներ և հիւանդանոց փոխադրուողներ ալ բազում. Միչիկան լճէն ալ պաղ և կծու քամիներ կը փչեն: Ամեն նահանգի մէջ և մինչեւ անգամ ուրիշ տարիներ շատ մեղմ ձմեռ եղած տեղուանք սարսափելի ցուրտեր եղան. Ֆլօրիտայի մէջ սաստիկ ձմեռ կը տիրէ:

Շիքակօ, իբր Աշխարհահանդէսի քաղաք, դեռ վերջին աստիճան մաքուր փողոցներու տէր եղած չէ՝ Բարիզի և Վիէննայի պէս ուր եթէ տասը մէթրօ ալ ձիւն տեղայ, փողոցներն ու սալայատակները կը մաքրուին անմիջապէս. պատճառը սա է որ այդ տեղեր կառավարութիւնը ինքն ստանձնած է փողոցները մաքրելու գործը, հոս՝ փողոց մաքրելու գործը ընկերութեանց յանձնուած է, որք իրենք ստանձնած են պայմանագրութեամբ: Տարւոյ այս միջոցին՝ ցեխ և ձիւն ամեն կողմ, փողոցին մէկ կողմէն միւսն անցնիլ, մանաւանդ կանանց համար, անկարելի դարձած է: Այս պատճառաւ, նոր ընկերութիւն մը կազմած են, և զարմանալին այն է որ այս ընկերութեան նախագահը գեղեցիկ սեռէն է, օրիորդ Էտա Սմիթ. ընկերութեան վերջին նստին մէջ օրիորդ նախագահն կարգ մը դիտողութիւններ ըրաւ փողոցներու մաքրութեան հսկելու պաշտօն ունեցող անձանց վրայ, որոց մեծամասնութիւնը ազգաւ իռլանտացիներ և գերմաններ են՝ որք հսկայ և զօրաւոր մարմնական կազմուածուն համար կը գործածուին: Մօտերս Շիքակոյի ոստիկանաց թիւը կրկնապատկեցաւ, զի կենաց պայքարն այնչափ սաստկացած է հոս և աշխարհի ամեն կողմէն ցուցահանդէսի համար այժմէն շատ մը գողեր, աւազակներ և քսակահատներ եկած են որք քաղաքին մէջ և մի քանի մղոն դուրս մեծ մեծ չարագործութիւններ ընել սկսած են՝ ճամբորդներ մերկացնելով եւն:

Վերջապէս, թէ՛ անմաքրութիւններէ և թէ անկանոնութիւններէ քաղաքը զերծ պահելու համար, ամեն ջանք ի գործ դնելու վրայ է տեղական կառավարութիւնը:

Գալով առողջապահական վիճակին, հիւանդութիւնք ալ պակաս չեն. մի քանի քաղաքաց մէջ խոլէրի դէպքեր պատահեցան. Նիւ-Եօրք քաղաքին մէջ ջերմատենդ կը տիրէ. և մահեր կը պատահին ամեն օր. տեսնենք գարունը ի՞նչ լուրեր պիտի բերէ, Ցուցահանդէսի խոշոր շէնքերը հիւանդանոցներո՞ւ պիտի վերածուին, թէ իրենց սահմանեալ գործը պիտի կատարեն:

Գալով դուարճութեանց, աշխարհի ամէն կողմէն ամէն տեսակ արուեստագէտք հոս եկած են իրենց տաղանդը ցոյց տալու համար. իտալական երգեցիկ զօրաւոր խումբ մը Օտիթօրիոմի մէջ Ֆաուստի երրորդ արարուածը և ուրիշ գեղեցիկ կտորներ կ'երգէ. տիկին Նորտիքա, նշանաւոր իտալացի երգչուհի մը, այս խումբի ամենէն գեղեցկագոյն արդիւնքը, կ'երգէ ու կ'երգէ հազարներով ծափահարութեանց արժանանալով. Տիկին Նորտիքա մեծ երգչուհի մ'է և երաժշտական երեք դպրոցները միացուցած է իր ձայնին մէջ. ինք արդէն իտալուհի մը, իտալական տոհմային և երաժշտական մեթոտին հետ գաղղիական շքեղութիւնը և քաղցրութիւնը և գերմանականին արուեստագիտական ճշդութիւնը ու երաժշտական հաստատամտութիւնը միացնելով: Անցեալ տարի ճիշդ այս ատենները միեւնոյն սրահին մէջ Ատէլինա Բաթթի կ'երգէր, և այս սրահին մէջ դարձեալ շաբաթը երեք իրիկուն Շիքակօ Օրքէսթրան Թէօտոր Թօմասի տնօրէնութեամբ նուագահանդէսներ կուտայ. այս ալ չիտակը արժանի է տեսնուելու և լսուելու: Գօլըմպիա թատրոնը անգլիական երգեցիկ խումբ մը եկած է որք Րօպէն Հուտը կ'երգեն. այս ալ մեծ երգեցիկ խումբ մը. երբ խումբի մը մէջ 8—9 հատ առաջին կարգի երգիչներ կը գտնուին, ալ կրնաք երեւակայել թէ ինչպիսի խորին տպաւորութիւն մը կը ձգեն մարդուս հոգւոյն և մտքին վրայ:

Կեդրոնական Միւզիք Հօլին մէջ Տիկին Շէլտըմ՝ Աֆրիկէի երկրախոյզը՝ իր ճամբորդութեանց նկարագրութիւնները աւարտեց. և այժմ Սիննեօրինա Քասթելլանօ երիտասարդ դաշնակահարը հանդիսականաց ահագին բազմութիւն կը համախմբէ ամեն օր: Բայց Շիքակոյի ամենէն մեծ նուագահանդէսը պիտի տայ Բատըրէվսքի, նշանաւոր դաշնակահարն, Օտիթօրիոմի մէջ. ազդարարութիւնք եղած էին արդէն, բայց իր մէկ մատը վնասուելուն՝ մարտի 6ին յետաձգուեցաւ: Իննաս Բատըրէվսքի, տակաւին երիտասարդ, առաջին կարգի դաշնակահար մ'է. իր արհեստին շնորհիւ հարստացած է ի Նիւ-Եօրք ուր մեծ ընդունելութիւն գտած է ինչպէս նաեւ ի Լոնտոն:

Ի Նիւ-Եօրք Քառնէճի Հօլ սրահին մէջ տուած չորս երեկոյթը 20,000 տոլարի զուտ շահ մը բերած է իրեն եւ Միւզիք Հօլի մէջ մէկ օրինակներէն գիշերը միայն օթեակներէն 6000 թալէր վարձ առած է. Անգլիացի թատերգակներու խումբ մըն ալ Շէքսբիրի խաղերը կը ներկայացնէ. այս խումբի մէջ՝ Ռիչըրտ Պարրէթ նշանաւոր դերասանը շատ մեծ ընդունելութիւն գրաւած է. իր ներկայացմանց ատեն կայնելու անգամ տեղ գտնել անկարելի դարձած է թատրոնին մէջ: Ուրիշ խումբ մըն ալ Զօլայի խաղերը կը խաղայ. Նոյնպէս ուրիշ շարք մը խումբեր: Եւ այս դերասանաց ամենքն ալ գոհ են իրենց արհեստէն և վիճակէն. մեր արուեստագէտներուն պէս իրենց թղթակցութեանց մէջ գրած չեն «եթէ կեանքը ինձ սովրեցուցած ըլլայիր, ուրիշ ճամբով կը մտնայի անոր մէջ:»

* *

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԲԱՐՔԵՐ— ԹԷ՛ Ո՞Վ Է ՇԻՔԱԿՕՒ Cinderellaն

Շիքակօ Թրիպիւն, որ քաղքիս ամենէն պատուաւոր և մեծ թերթն է, խնդիր մը յուզած է այս օրերս իր էջերուն մէջ. թէ ո՞վ է Շիքակոյի Սինտըրէլլան, այսինքն ամենէն պզտիկ ոտք ունեցող կինը: Միացեալ Նահանգաց արեւելեան նահանգներու բնակիչք կը խնդան արեւմտքի նահանգաց կիներուն վրայ, զրպարտելով զանոնք թէ խոշոր ոտքեր ու ձեռքեր ունին և կոշտ կազմուածք, (ինչպէ՛ս Պօլսեցիք կը խնդան երբեմն գաւառացի կիներուն վրայ՝ լայն մէջք և հաստ կռնակ ունենին ըսելով):

Թրիպիւն կուզայ պարզել այս խնդիր. և ամենագեղեցիկ, մեծածախս կօշիկ մը՝ մարգարտազարդ, շինել տուած է մեծ արհեստաւորի մը, այս կօշիկ նուէր պիտի տրուի այն տիկնոջ կամ օրիորդին՝ որուն ամենէն պզտիկ ոտք ունենալը ապացուցուի. ասկէ զատ ալ, 25 տոլար ոսկի դրամ իբր պարգեւ. զի կ'ըսէ թէ մեծ զրպարտութիւն և անարգանք է մեր քաղաքի կիներուն որք զէշ անուն մը հանած են խոշոր ոտքեր ունենալնուն համար: Մինչեւ այժմ հազարներով նամակներ հասած են խմբագրութեան գրասենեակը, խել մը կիներէ եւ օրիորդներէ, որք իրենց ոտքին ճիշդ չափը առած են Տնօրէնութեան կողմանէ տրուած հրահանգաց համեմատ և լրագրին մէջ տպուած գուբօնին վրայ գրած, ստորագրած և խմբագրութեան ղրկած են: Չինացիք բացառութիւն են, զի ամենէն պզտիկ ոտք ունեցող ազգը կը համարուին. ղրկուած նամակներն հրապարակաւ չի պիտի ծանուցուին մինչեւ որ տիրոջնէն արտօնութիւն չառնուի. օրիորդ թղթակից մը պիտի ղրկուի ամեն անոնց բնակարանը որք նամակ գրած են, ճիշդ չափը վաւերացնելու համար: Տեսնենք ո՞վ է Շիքակոյի ամենէն պզտիկ ոտք ունեցող կինը: Հ. Ա.

ԱՌՈՂՋԱԲԱՆԱԿԱՆ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

ԵՐԱԽԱՅԻՑ ԽՆԱՄԱՏԱՐՈՒԹԵԱՆ ՎՐԱՅ

Բ.

Շատ մայրեր սովորութիւն ըրած են ծննդեան առջի մի քանի ամիսներուն մէջ իրենց տղոց երկար զգեստներ հագցնել. այս սովորութիւն առողջապահիկ տեսակէտով կրնայ օգտակար համարուիլ, որովհետեւ երկար զգեստը լաւ կը պատսպարէ անոնց մարմինն, ըստ որում երախայից ազդրերն և մինչեւ իսկ ոտքերնուն ծայրերն ցրտէն և հովէն կը պահէն: Ձմեռուան ցուրտ եղանակին մէջ անոնց ոտքերն կալուղ և տաք գուլպայներ պէտք է հագցընել. բայց ուշադրութիւն ընելու է որ գուլպայներն նեղ չըլլան և չը սեղմեն անոր ոտքերն: Նոյնպէս շատ ծնողքներ սովորութիւն ըրած են իրենց տղոց գլուխն տաք պահել զանազան միջոցներով, այս բան շատ ու շատ վնասակար է, վասնզի երախան արդէն իւր այս փոքր և դեռափթիթ հասակին մէջ այդ մասին բնական տրամադրութիւն մը ունի, ուստի տաք եղանակներուն մէջ երախայից գլուխը թեթեւ գլխանոցով մը ծածկել բաւական կրնայ ըլլալ, իսկ ձմեռ ժամանակ տաք գլխարկ մը միայն, այս ալ հագցնելու է արդէն, երբ ցուրտ օդին դուրս հանել ուզենք: Առ հասարակ եթէ երախային գլուխը չափէն աւելի տաք պահենք, ջիղերն սաստիկ կը գրգռուին և այսպիսով երախան այն աստիճան դիւրազգած կ'ըլլայ որ եղանակին փոքր ինչ փոփոխութիւնն անգամ սաստիկ ներգործութիւնը կ'ընէ անոր ընդհանուր առողջութեանը վրայ և այսպիսի վիճակի մը մէջ աննշան գրգռութիւն մը կրնայ ցնցողական երեւոյթներու (convulsions) պատճառ ըլլալ:

3.—Երախայից քնանալու մասին եւս կարգ կանոն պահել պէտք է որ մեծ ազդեցութիւն և օգուտներ ունի առողջութեան համար մանկական հասակին մէջ: Նախապէս ամենէն կարեւոր պայմաններէն մին է յիշել՝ երկու կամ աւելի երախաներ միասին մէկ անկողնոյ մէջ պառկեցնելու վատ սովորութիւնն որ շատ վնասակար է, ընդհակառակն պէտք է առանձին անկողնի կամ օրօրոցի մէջ պառկեցնել և այն ժամանակ երախան կը շնչէ մաքուր և առատ օդ քան թէ միասին պառկած ժամանակ, նաեւ այս մասին ընթերցողաց ուշադրութիւնը կը հրաւիրեմ սա իրողութեան վրայ թէ՛ մայրն կամ կաթնտուն մի գուցէ երախային հետ մէկ անկողին պառկին, ինչ որ շատ ծնողաց սովորութիւն եղած է, վասնզի կրնայ ըլլալ որ գիշեր ատեն քունի մէջ անգիտօրէն խեղճ մանկան վրայ գլորելով խեղդեն կամ որ և է վնաս մը հասցընեն, այս մասին կախեալ մահիճներն (Balancoire) նախամեծար համարելու են սովորական օրօրոցներէն (պէշիկ), որովհետեւ գետնէն բաւական բարձր կախուած են և թէ մօրը անկողնոյն մօտ պէտք է լինին, որպէսզի դիւրութիւն ըլլայ մանկան հսկել և կաթ տալ նոյն իսկ գիշեր ժամանակ:

Պէտք է կարելի եղածին չափ աշխատիլ որ երախան միշտ միեւնոյն ժամերուն քնանայ և արթննայ, գիշերը երախայից համար քնանալու ամենէն յարմար ժամանակն է, հետեւաբար գիշերը քնանալու ցանկութեան որ և է կերպիւ արգելք ըլլալէ զգուշանալու է և այս կանոնին հետեւելով վարժեցնելու է նաեւ մանկան, օրուան մէջ մէկ երկու ժամ քնանալ, ինչու որ օրական քունը քիչ կամ շատ օգտակար է մանկանց մինչեւ անոնց երկու կամ երեք տարեկան հասակը, մանաւանդ եթէ հիւանդոտ և թուլակազմ ըլլան, բայց և այնպէս վարժեցնելու է որ ճիշդ կէս օրին քնանան և եթէ այդ միջոցին թոյլ չտան անոր քնանալ, այն ատեն իրիկուան դէմ քնանալով գիշերուան մէջ արթուն կը մնայ և այս պատճառաւ թէ՛ մայրն և թէ՛ մանուկն միշտ անհանգիստ կ'ըլլան: Կէս օրուան քունը բարեյաջող ազդեցութիւն մը կը ներգործէ ջղային մանկանց վրայ և ցերեկ ատեն քնանալը շատ անգամ շահաւէտ է անոնց համար, ոչ թէ միայն մինչեւ երկու կամ երեք տարեկան հասակը, այլ աւելի եւս ուշ:

Մանկանց քնացած ժամանակը թէ՛ գիշեր լինի թէ՛ ցերեկ պէտք է աշխատիլ որ լոյս և աղմուկ չըլլայ սենեակին մէջ, որպէս զի քունը չընդհատի. գիշեր ատեն եթէ սենեակին մէջ լոյս դնել պէտք ըլլայ ուշադիր լինելու է որ մանկան աչքերուն դէմ առ դէմ չը դրուի, վասն զի ճրագին լոյսը ուղղակի մանկան աչքերուն ազդելով աչքի զանազան տեսակ հիւանդութեանց տեղի կուտայ: Պէտք է նոյնպէս յիշել երախաները ձեռքի կամ ծունկի վրայ քնացնելու գէշ սովորութիւնը, անկողնի կամ օրօրոցի մէջ պառկեցնելէ առաջ, պէտք է որ մայրը կամ կաթնտուն որքան կարելի է չը հետեւին այդ սովորութեան որ ի վերջոյ գէշ ունակութիւն մը դառնալով՝ մանուկը, եթէ արթննայ, իսկոյն կը պահանջէ որ անպատճառ ձեռքի կամ ծունկի վրայ առնեն զինքը և այլ եւս չը քնանար մինչեւ որ կատարեն իւր կամքը, հակառակ պարագային պատճառ կ'ըլլան անոր ճիչ և աղաղակ բարձրացնելուն:

Մանկան քնացած սենեակին մէջ բնաւ երբէք պէտք չէ ծաղիկներ և այլ հոտաւէտ նիւթեր պահել, ըստ որում այդ բան վնասակար ներգործութիւն մը կ'ընէ մանկան ջղային դրութեան վրայ: Թէ՛ քունի և թէ առ հասարակ առողջութեան համար մեծապէս օգտակար է մանկան գիշերազգեստներն և անկողնոյ ծածկոցներն ամեն օր մէկ երկու ժամ դուրսը բաց օդին կախել:

Երախայից կազմուածքի յատկութեանց և անոնց խնամատարութեան վերաբերեալ գործնական կանոններու այս համառօտ տեղեկութիւնները ցոյց տալէ վերջ, յառաջիկայ յօդուածով մ'ալ պիտի խօսինք երախայից կաթնտուութեանը վրայ, որ կարծեմ օգտակար կրնայ ըլլալ ընթերցողաց, մանաւանդ ծնողաց համար:

ՏՈՔԹ. ՍԱՆՏԱԼՃԵԱՆ

ԶՈՒԱՐՃԱԼԻՔ

Կը հարցնէին գիւղացիի մը որ Բարիզէ կը դառնար, թէ ի՞նչ բան զարմացուցած էր զինքը մայրաքաղաքին մէջ:

—Ցեխը, պատասխանեց:

—Ի՞նչպէս:

—Ցեխը Բարիզի մէջ մասնաւոր բան մը ունի, ճերմակ գուլպայներուն վրայ սեւ բիծեր կ'ընէ, և սեւերուն վրայ ալ՝ ճերմակ:

* *

Երկաթուղիի մէջ.—Երկու ճամբորդներ կը խօսակցին իրարու հետ:

—Զաւակ ո՞ւնիք, պարոն:

—Այո, մանչ մը ունիմ:

—Կը ծխէ՞:

—Իր կեանքին մէջ գլանիկ մը ձեռքը բռնած չէ:

—Այդ լաւ, սրճարան կ'երթա՞յ,

—Ամենեւին ոտք կոխած չէ:

—Կը շնորհաւորեմ: Գիշերը ո՞ւշ կուգայ տուն:

—Միշտ ընթրիքէն ետք կը պառկի:

—Ո՜հ, կատարեալ տղայ մ'է ատիկայ և քանի տարեկան է:

—Երկու ամսուան:

* * *

Ծխիթ չափազէտ մը.—Տասնութերորդ դարու մէջ, չափազէտ մը, երեւելի Պօսիւ, իր յետին վայրկեաններուն մէջ կը գտնուէր: Իր ընտանիքը զինք շրջապատած սրտաշարժ բաներ կ'ըսէին իրեն, բայց նա խեղճը գլուխը ըլլալուն բնաւ մէկ նշանը չէր տար:

Իր բարեկամներէն մէկը, տեսնելով զինքը այս վիճակին մէջ, ըսաւ իր ընտանիքին. «Կեցէք ես խօսցնել տամ զինքը:»

—Պօսիւ, տասներկուքին քառակուսին ի՞նչ է:

—Հարիւր քառասունըչորս, պատասխանեց անմիջապէս:

Ասոնք եղան իր վերջին խօսքերը:

Իզմիր Ա. Հ.

ԱՊԱՌԻԿ ՀԱՅԹԱՅԹՈՒՄ ԴԻՐՔԵՐՈՒ
ՊԱՅՄԱՆՔ ՎԱՃԱՌՄԱՆ
Դիրքերը կը տրուի Փարիզի գնով
100 Ֆրանքի և աւելից պակաս ամեն յանձնարարութեան համար վճարում մը պիտի ըլլայ առանձնական
ՀԻՆԳ ՖՐԱՆՔ
Փոխադրութեան ծախքը գնողին վրայ է. Մեզ հետ յարաբերութիւն չունեցող անձերէն կը խնդրուի որ երաշխաւորութիւն մը տան տեղւոյս վրայ:
Ա. Տ. ԶՈՒՀԱՃԵԱՆ
Եէնի-Թիւրքեան, 10, Խավէրտ խան, Ղալաթիա 10, ... 31—48
5

Ընդդէմ դժուարահալութեան.— Շասէնի գինի:

ԿՈԶՄՈՍ Յ. ՊԷՅԼԻԿՃԵԱՆ
ԿՕՇԿԱԿԱՐ
ԿՕՇԿԱԿԱՐ
ՆՈՒՐԸ ՕՍՄԱՆԻՅԷ ՄԶԿԻԹԻՆ ԴԻՄԱՑ
Շուկայի փողոց, Թիւ 19
Եւրոպական վերջին նորաձեւութեան համապատասխան եւ թարմ ու նորեկ ընտիր ֆրանսական առաջին կարգի ապրանքներէ, արական եւ իգական սեռի մեծ ու փոքր կօշիկներ պատրաստուած ըլլալով, ի մրցում մեր արհեստաւոր դասուն կը վաճառեմ խիստ համեստ գիներով: Յանձնարարութիւնք կ'ընդունիմ ամենէն նրբաճաշակ անձանց իսկ, եւ կարճ միջոցի մէջ անթերի կը կատարեմ չափաւոր գներով:
Կաղ, ''Նասըրը,, եւ օրօրոցի մէջ ''ծռած,, ոտքեր մասնագիտութեամբ իւիր կը դարմանեմ եզական եղանակներով, Նաեւ պատուաւոր յաճախորդացս կը ծանուցանեմ, զատկական վերջին շաբթուն չի թողուլ իրենց յանձնարարութիւնները ի դիւրութիւն եւ ի ծայրայեղ հոգածութիւն: 488 1—20

ՍԷԳՕԴԻ ՄՕՌՈՒԻ ԶԻ Ն ՕՇԱՐԱԿ
Կ. Պոլիս, 15 Մայիս 1889
Պարոնայք Սէգօդ և Պօռէն,
Վերջէ հետէ սկսած եմ գործածել ձեր Սէգօդի Օշարակը, միշտ լաւ արդիւնքներ ունեցայ մանկանց խուլային և անօրինաւորեան հիւանդութեանց քանի մը դէպքերու մէջ:
Իմ կարծիքս է թէ այս հաճոյ և յաջող պատրաստութիւնը միշտ նախամեծար համարելու է Ֆօսֆէ ձկան իւղէն և կը յանձնարարեմ զայն:
ՏՐ. Ա. ԱՆՏՐԷԱՏԷՍ
Նախկին բժիշկ Օսմանեան բանակի

ԻԼԱՆ

ԽԱԶԻՆԷԻ ԽԱՍՍԱԻ ՇԱՀԱՆԷ

Խազինէի Խասսաճա ալընաճագ 2 ճինս սապօնըն գարարը գաթիսի 309 սէնէսի մարթը րումինին 4ինճի բէնճշէնպիհ կիւնի վիրիլէճէկինտէն [illegible] թալիպ օլանլարըն եէվմի մէզքիւրտէ սաաթ 6տան նիհայէթ 9ա գատար Խազինէի միւշարիւլէյհաէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր:

28 շուպաթ 308 3—3

ԻԼԱՆ

ԽԱԶԻՆԷԻ ԽԱՍՍԱԻ ՇԱՀԱՆԷ

Խազինէի Խասսայի չահանէճէ 1 սէնէլիք օլարագ ալընաճագ օլան Մըսըր բէյլէ չէքէրինին միւնագասասընա պաշլանըլաճաղընտան թալիպ օլանլարըն բազար վէ չարշանպիհ կիւնլէրի վէ մա թէֆէրրուաթ միւնագասայա աշլան 4 ճինս հասըրըն տահի գարարը գաթիսի մարթը րումինին 10ընճը չարշանպիհ կիւնի վիրիլէճէկինտէն [illegible] թալիպ օլանլարըն եէվմի մէզքիւրտէ սաաթ 7տէն նիհայէթ 9ա գատար Խազինէի ճէլիլէյէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր:

27 շուպաթ 308 3—3

ԻԼԱՆ

Թիճարէթ վէ Նաֆիա Նըզարէթի խատէմէլէրինէ նիւմունէսի վէճհիլէ իմալ իթթիրիլէճէք մա գաբութ 8 թագըմ էլպիսէնին պէհէր թագըմընը 548 վէ օտաճըլար իչուն եալընըզ ճէքէթի վէ բանթալօն օլարագ եաբտըրըլաճագ 15 թագըմ էլպիսէնին պէհէր թագըմընը 320 ղուրուշա իմալէ թալիպ պուլունտուղունտան վէ չէհրը հալըն 13ինճի ճումա իրթէսի կիւնի ինհալէսի իճրա գըլընաճաղընտան պունտան աշաղը եաբմագա թալիպ օլանլարըն բէյ ազձէլէրի իլէ պէրապէր Նըզարէթը միւշարիւլէյհա մէճլիսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր:

2 մարթ 309 496 1—3

ԻԼԱՆ ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Տայիրէյի ասքէրիյէ օտաճըլարընա մախսուս օլմագ վէ եալընըզ չուգասը անպարտան վիրիլմէք գուսուր էճզասը միւթէահհիտէ թարաֆընտան սարֆ օլունմագ իւզրէ իմալ իթթիրիլէճէք 101 թագըմ էլպիսէնին պէհէր թագըմը 35 ղուրուշա թալիպի եօհտէսինտէ օլուպ թարիխը իլանտըն իթիպարէն 1 հաֆթա խիթամընտա գատար պէհէր կիւն միւնագասասը իճրա օլունաճաղընտան, իմալ վէ իթմամա թալիպ օլանլարըն լէվազըմաթը ումումիէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր: Նօ. 2 1—3

Ումում մէքթէպիայը ասքէրիյէ տալէպէսինէ պուլունան պագալ տիւքեանլարընըն գօնթուրաթօ միւտտէթի շուպաթ նիհայէթինտէ խիթամ պուլունտուղունտան, միւզայէտէլէրինէ էսուալ րիւշտիէսինտէ պագըլմագտա օլտուղունտան իսթիճարընա թալիպ օլանլարըն մէքթէպը մէզքիւրէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր. Նօ. 3 1—3

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ Անգլ. Ոսկի 1,000,000 **"ՖԻՆԻՔՍ"** Հիմնեալ ի Լոնտոն յամին 1782

ՖԻՆԻՔՍ, հիմնեալ աւելի քան մի դար յառաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ'է որոյ բաժնետէրք Անգլիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ դրամատէրներ են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյցն է 18,000,000 Անգլ. ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի վնասուց համար։ 34

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծակի կալուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ սոյն ագենցեայս, ուր ունիմք լիագօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած վնասներն։

Հ. ՍՈՒՍԱՆ և ԸՆԿ. ընդհ. գործակալք Կ. Պոլսոյ, Պուլկարիոյ և Սեւ ծովու եզերաց Ղալաթիա, Կամուրջի դէմ, Քօմիսիօն խանի անկիւնը։

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄՊՈՒՐԿ ԵՒ ՄԻՒԻՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

Ա. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ Ֆռանք **8,000,000**
Պահեստի դրամ ցվերջ յունիս 1890 » **6,165,860**
Տարեկան հասոյթ » » » » **14,135,925**

Ընկերութիւնքս **ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ** կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և բնակութիւններ և սոցա մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագնօք։

Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ՖՌԱՆՔՖՕՐԹՈՒԱԶ

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Դրամագլուխ Ֆռանք **6,250,000** Պահեստի դրամ Ֆռանք **1,270,300**

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց վրայ բեռցուած վաճառքներ, ինչպէս նաև Թղթատարական և փոխադրական ընկերութեանց յանձնուած թանկագին նիւթեր և դրամ պարունակող ծրարներ խիստ նպաստաւոր պայմանօք և սակագնօք։ Սոյն նիւթերու վրայ մեծաքանակ գումարներ կարենալ ապահովագրելու համար Ընկ. Ֆրան. միացած է եւրոպական 13 լուրջ ապահովագրական հաստատութեանց հետ որոց դրամագլուխն ու պահեստի դրամն է Աւելի քան **100,000,000** Ֆռանք

Լիազօր ներկայացուցիչ Համայն-Թուրքիոյ

ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահչէ-Գաբու, Անանիատոս խան. 12, 13, 14

369

ԻԼԱՆ ՊԱԶԸ ԼՍԷՐԱՄՓԷՐԻ

Քիւքիւրտ գըլեէի ճէտուտ 500, պէհէր գըեէի ճէտուի 1 ղրշ. կէօզ Թաշը գըեէի ճէտուտ 3,000, պէհէր գըեէի ճէտուի 3 ղրշ. չարապ Թօրթուսը գէեէի ճէտուտ 5,000, պէհէր գըեէի ճէտուի 8 ղրշ. չապ գըեէի ճէտուտ 20,000, պէհէր գըեէի ճէտուի 1 ղրշ. 10 բարա, մօրպագամ խիւլասասը գըեէի ճէտուտ 8,000, պէհէր գըեէի ճէտուի 7 ղրշ. 20 բարա, արապ սապօնը գըեէի ճէտուտ 18,000, պէհէր գըեէի ճէտուի 2 ղրշ. 5 բարա, Մարսիլեա Թուխթգալը գըեէի ճէտուտ 18,000 պէհէր գըեէի ճէտուի 5 ղրշ. մատէն եաղը գըեէի ճէտուտ 12,000, պէհէր գըեէի ճէտուի 1 ղրշ. 12 բարա, զաչ եաղը գըեէի ճէտուտ 71,000, պէհէր գըեէի ճէտուի 3 ղրշ. գըրըմ Թարթար գըեէի ճէտուտ 1,000, պէհէր գըեէի ճէտուի 13 ղրշ. 20 բարա, սօտա գըեէի ճէտուտ 45,000, պէհէր գըեէի ճէտուի 30 բարա, գըրմըզը բօթաս գըեէի ճէտուտ 8,500, պէհէր գըեէի ճէտուի 7 ղրշ. 20 բարա։

Ձէս վէ Իգմիտ Փապրիգայի հիւմաեունլարը իչուն միւպայեա օլունմագ իւզրէ մէվգըի միւնագասաեա գօնուլան պալատէ մուրագգամ 12 գալէմ պօեա էճզասը Փիյաթը մուրագգամէլէրի իլէ Թալիպ էրի Եօհտէյինտէ օլուպ մարթը բումինին 3ինճի չարշանպիհ կիւնինէ գատար պէհէր կիւն միւնագասասը իճրա օլունարագ մէզքիւր կիւնտէ գարարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն իթասընա վէ իրթիսի կիւնի 100տէ 5 Թէնզիլինէ Թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթ ումումիեէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունոր։

Նօ. 52 3—3

Եէրլի իմալի եէշիլ եուն ղայթան արշունը ճէտուտ 15,000, պէհէր արշունը ճէտուի 7 բարա, Թօսեա քէարի սանճագլըգ ալ շալի արշունը ճէտուտ 500 իլա 750 պէհէր արշունը ճէտուի 3 ղրշ. 37 բարա, Սօֆեա գամչըսը ատէտ 700, պէհէրի 3 ղուրուշ։

Նիզամիեէ էլպիսէ վէ սարաճխանէ անպարլարը իչուն միւպայեա օլունաճագ պալատէ մուրագգամ 3 գալէմ էչեա Փիյաթը մուրագգամէլէրի իլէ Թալիպլէրի Եօհտէյինտէ օլուպ մարթը բումինին կինճի կիւնինէ գատար պէհէր կիւն միւնագասալարը իճրա օլունարագ մէզքիւր կիւնտէ գարարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն իթասընա վէ 6ընճը կիւնի 100տէ 5 Թէնզիլինէ Թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթը ումումիեէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

Նօ. 53 3—3

ՔԻՒՆԱՐՏ (CUNARD)

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ

Որ ամէն երկու շաբաթ կը ճամբէ Լիվըրփուլէ և Արեւելքի միջեւ

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ումպրիա	7718	Գատալոնիա	4845
Էթրուրիա	7718	Պօթնիա	4531
Սէրվիա	7391	Սամարիա	3574
Աւրանիա	7268	Մարաթօն	2408
Պավոնիա	5587	Ալկիրս	2393
Սէֆալոնիա	5517	Սարակոսա	2166
Գալլիա	4809	Թարիֆա	2246
Սկիթիա	4557	Պալմիրա	2144
Ալէփօ	2143	Թրինիտատ	899
Քէտար	1876	Մօրօգգօ	1855
Շէրպուրկ	1614		

«Շէրպուրկ» շոգենաւը, Նաւապետ Քինկ, Լիվըրփուլէն հոս կը հասնի դէպ ի ամսոյս 17։

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Ձ. ՃՈԼԻ գործակալ
Thomas C. Joly
Ալիքսիաուխ խան, Թիւ 401
Ղալաթիա

17

ԿԵԱՆՔ, ԱՃՈՒՄՆ և ԳԵՂ ՄԱԶԵՐՈՒ։

ՄԷԼՐՈԶ

ՄԱԶԵՐՈՒ ՄԱՔՈՒՐ ՀԱՏՈՒԿ ՆՈՐՈԳԻՉ.

Իրապէս իրենց առջի (վարդ) գոյնին կը դարձունէ ճերմկած կամ գունաթափ մազերը. Կը զարգացունէ անոնց թափելը. Կը մաքրէ գլուխը, կը վերջացունէ ճիլպը, ու մազերուն նոր կեանք, աճում, փայլ ու գեղեցկութիւն կուտայ։ Կը վաճառուի երկու չափով՝ մեծ շիշերու մէջ։

Գլխաւոր մթերանոցը Լոնտոն է (114 and 116, Southampton Row). Նոյնպէս Բարիզ ու Նիւ Եորք։

Մեծաքանակ վաճառում ի Պոլիս Քիւչիւքեան եղբարց քով, Եէնի Ճամի փողոց, 18, Պոլիս և Էսմօնինա բուանս, Նիւքօլէ Գալորըրմ, Ղալաթիա. փոքրաքանակ վաճառումն Բ. Հ. Քիւչիւքեան եղբարց քով, Պոլսոյ կամուրջին գլուխը, 17, ու Բերայի Մեծ Փողոցը, 158, Քանտիլը, բրիտանական դեղարանը և Իզմիր, հոտավաճառ, Մեծ Փողոց Բերա, 433։

ԼԱՆՔԱՇԱՅՐ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Ի ՄԱՆՉԷՍԴԸՐ
Հիմն. 1852 ի

Դրամագլուխ	Անգլ. Ոս.	3,000,000
31 դկ. 31ին աւանդ տրուած գ.		1,771,006
1891 դեկ. 31ին պահեստ		1,635,903
Հասոյթ 1891 ին		1,851,329

Այս ընկերութիւնը ընդդէմ հրդեհի կ'ապահովէ ամէն տեսակ շէնք, կահ, ապրանք, ի Պոլիս և ի շրջակայքն ինչպէս և նաւերն նաւահանգստին մէջ։

Վնասի առթին արագ և խղճամիտ վճարում։ Տեղեկութեանց համար դիմել առ գործակալութիւնն ընկերութեան, 1 և 2 Իզզէթ փաշա խան, Ղալաթիա

ՌԻՉԱՐՏ Մ. ՊՈՆՏ
Ներկայացուցիչ
ՊՈՆՏ, ՍԷԼԼԸՐ ԵՒ ԸՆԿ.

257

COMP. RUSSE

DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբթուան երթեւեկութիւնք

Բշ. 1/13 Օտեսայի ուղղակի, ժամ 2ին յետ միջօրէի։
Գշ. 2/14 Ալեքսանդրիոյ ուղղակի ուղեւորութեամբ ժամ 5ին յետ միջօրէի. Պիրէոսի ճամբով,
Դշ. 3/15 Սեւաստոպոլի ուղղակի, առաւօտեան ժամ 10ին։
Գշ. 3/15 Սալոնիկի գծի վրայ Աթոս նաւահանգիստները մինչեւ Թեսաղոնիկէ առաւօտեան ժամը 11ին։
Եշ. 4/16 Օտեսայի ուղղակի, ժամ 2ին յետ միջօրէի։

Ազդ.—Մարտ 2/14, երկուշաբթի օրը կ'սկսի նոր գծի Սուրիոյ նաւահանգիստներէ մինչեւ ու. պէտք Ջաֆայի մէջ ալ պիտի հանգչին Պէյրութ, Եաֆա, և Բոր-Սայիտ դարձող շոգենաւերն։ 12

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅՆԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՔԷԱՆ

Ն. ՊԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսիլիոյ և Պոլսոյ միջեւ կանոնաւոր պաշտօն

Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղիով ուղեւորութիւնն ի միասին առնլով.
Ա. կարգ 245 Ֆրանք
Բ. » 175 »

[illegible]

Նաւուղիներ, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատար
ԹԻՄՈԹԷ ԲՐԳՈՒԼ
Մումհանէ Սիթէ Ֆրանսէզ

477

ԾԱԽՈՒ ԿԱՄ ՎԱՐՁՈՒ

Ալէօնի բնակարանն ի Պէօյիւքտէրէ (աւստրիական նախկին դեսպանատուն)։ Այս բնակարան կը պարունակէ փայտաշէն մեծ տուն մը քարափին վրայ, Թիւ 30, Թրքական բաղանիք, պարտէզ, պատըշգամներ, անտառ, այգեստան, քէօշկ, և վազուն ջուր ընդունարաններով. ամբողջին տարածութիւնն է 70250 քառակուսի կանգուն։

Տեղեկութեան համար դիմել առ Պարոն Է. տը Հիւպչ, ի Բերա, Լինարտի փողոց, Թիւ 28։ 418 13—24

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Հըլլ-Անգլիոյ, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի միջեւ

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ ՈՐԴԻՔ ԵՒ ԸՆԿ.

Անուանք	Թօնոյ	Անուանք	Թօնոյ	Անուանք	Թօնոյ
Ալգանօ	2000	Ֆլամինկօ	1600	Բալէրմօ	3200
Անճէլօ	3000	Կալիլէօ	5500	Բանթէր	1700
Ապոլլօ	5500	Կիթանօ	2200	Բլաթօ	1500
Արկօ	2300	Կօթօ	1800	Բօլօ	1000
Արիօստօ	2000	Կրօանօ	2200	Քուէրքօ	2800
Պասանօ	3000	Հիրօ	2000	Րիալթօ	4400
Պօրօտինօ	2200	Հիտալկօ	3600	Րինալտօ	3200
Պրաւօ	2000	Հինտու	7000	Րօլլօ	3000
Պըֆֆալօ	3800	Հումպէր	1200	Րօմէօ	3500
Գէյրօ	2600	Այակօ	6000	Րօզարիօ	3500
Գալիբսօ	2500	Ճիւնօ	2300	Սալէրնօ	4000
Գամէօ	2100	Քէլսօ	2000	Սանտիակօ	3200
Գատօ	2000	Քօլբինօ	4200	Սաֆօ	2000
Գօմօ	2700	Քօվնօ	2200	Սիլվիօ	2000
Չիքակօ	5000	Լէօ	2000	Սօրէնտօ	4300
Գլիօ	3500	Լէփանթօ	4500	Թ. Ուիլսըն	3000
Գոլորատօ	3400	Լիվօրնօ	3000	Թասսօ	1200
Տիտօ	2500	Մալմօ	1500	Թօլիտօ	2800
Տօմինօ	2500	Մարէնկօ	4300	Թօրքուաթօ	900
Տուրօ	4800	Մարթէլլօ	6500	Ուրպինօ	5000
Տրաքօ	2100	Միլօ	2000	Վոլթուռնօ	5000
Էլտորատօ	2600	Մուրիլլօ	3100	Եէտօ	3600
Էսփարթօ	3000	Նէրօ	2000	Ձէպրա	1000
Էլէքթրօ	3200	Օրլանտօ	3000	Տիֆայնէ	200
Էրաթօ	2600	Օթէլլօ	5000	Ճրմաօ	200
Ֆալքօն	800	Օթրանթօ	4500	Զէօ	140
Ֆիտօ	700	Օսգօ	2000	Մօզքիթօ	120
Էճիբշըն Մօնարք					8000
Բէրսիըն Մօնարք					8000
Լիտիըն Մօնարք					8100

«Տուրօ» շոգենաւը, Նաւապետ Մարշըլ, ընդհանուր վաճառքով Հըլլէն աստ հասաւ։

Ուղեւորներու համար ամեն դիւրութիւնք կ'ընծայուին։

Դիմել առ Ֆ. ՀԻԼՏ ԵՒ ՈՒԻԹ
Գործակալք
Թիւ 17-18, Քիւչիւք Միլլէթ խան, Ղալաթիա

293

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվըրփուլի և Միջերկրականի միջեւ բանող շոգենաւք

Անուանք	Թօնոյ	Անուանք	Թօնոյ
Քանոպուս	4200	Սֆինքս	3000
Ֆէրօս	4000	Օսայրիս	3000
Օսմանլի	4000	Նեֆթիս	3000
Սեսոստրիս	3250	Բէրեա	3000
Թիպոր	3250	Լոտուս	800
Մակաւլա	3250	Օլինթոս	800
Մարէոթիս	3250	Սեթի	700

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և ԸՆԿ.
Ուիթօլ խան
ՋԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
31, Ջէյմս Սդրիթ Լիվըրբուլ

292

ՌՈՒԵԱԼ ԷՔՍՉԷՆՃ ԱՍԻՒՐԱՆՍ ՔՈՌՓՈՐԷՇԸՆ

ԱՄԵՆԷ ՀԻՆ ԵՒ ԱՄԵՆԷ ՄԵԾ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ԼՈՆՏՈՆ 1720 ԻՆ

Դրամագլուխ աւելի քան Անգլ. ոսկի 4,000,000
Ցարդ հրդեհի արկածից համար տուած է » 35,000,000

Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ քարաշէն և փայտաշէն ամեն տեսակ կալուածներ, կահ կարասիք և ապրանք։

Վճարմունք ամենայն կանոնաւորութեամբ և մանաւանդ առանց որ և իցէ ԶԵՂՋԻ կը կատարուին։

Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւն առնուլ փափաքողք կը հրաւիրուին դիմել առ Ընդհանուր գործակալս Ճ. Վ. ՈՒԻԹԱԼ ԵՒ ԸՆԿ. Պահճէ Գաբու, Մէյտանճըք սոքաք, Ուիթալ խան. 140

EMULSION SCOTT

(ՍԳՈԴԻ ՕՇԱՐԲԿ)

ՄՈՐՈՒԻ ՁԿԱՆ ԻՒՂ

Հիփոֆոսֆիթներով լիւղ

Պատրաստեալ ձեռամբ ՍԳՈՏԻ և ՊՕՈՒՆԻ ի Նիւ-Եորք։

Կաթին չափ ախորժահամ է

Մորթէ ձկան հոտ իւղի բոլոր յատկութիւններէն զատ, հիփոֆոսֆիթներու յատկութիւններն ալ ունի

Կը բուժէ Թոքախտը
Կը բուժէ անարիւնութիւնը
Կը բուժէ խոլերը
Կը բուժէ հազը, ցրտառութիւնները
Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը
Կը բուժէ մանկանց ճղաձութիւնը

Բժիշկներէն ընդունուած է, ախորժ համ ու հոտ ունի, դիւրամարս է, և ամենէն փափուկ ստամոքսները կը տանին զայն.

Կը վաճառուի գլխաւոր դեղավաճառաց և դեղագործաց քով։
Ներգործակատարք ի Կ. Պոլիս, ՀԱՄՊԸՐ ԵՒ ՀԱՒՐԷԼ

ՍԷՅՏԷԼ ՆՕՄԱՆ
ՏՐԷԶՏԱ
(Սաքսոնիա)

1200 գործաւորք տարին 60000 մեքենայ կը շինեն; Ընտանեաց համար ձեռքի մեքենայներ. Դերձակներու և կօշկակարներու համար ոտքով շարժող մեքենայներ։ Կարի մեքենաներու ամենէն լաւ տեսակը

ԾԱՆՕԹ—Սաքսոնիայի և Նօմանի բուն իսկ մեքենայներուն վրայ վերոյնշանակեալ մետալները նկարուած են։

Թուրքիոյ ընդհանուր գործակատար Մ. Ճ. ՄԻՐՃԱՆ Ֆ. Պոլիս, Պահչէ Գաբու, Մէյտանճըք փողոց Թիւ 54, 561 489 1—26

ՏՊԱՐԱՆ

ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՑ

Պատիւ ունի ազդարարել արգոյ հասարակութեան թէ՝ յետ այսորիկ յանձն կ'առնու ամեն լեզուաւ այլևայլ տպագրական գործեր, մաքուր միանգամայն չափաւոր գներով, որպէս պահարանի վրայ հասցէներ, նամակագլուխք, վաճառականական նամակներ. հարսանեաց հրաւիրագիրք, մահազդք եւն. եւն. մանաւորաբար վայրկենական այցաքարտք։ Գաւառներէ եկած յանձնարարութիւնք կը կատարուին ամենայն ճշդութեամբ։

Փափաքողք պէտք է դիմեն առ ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՑ ի Նորատունկեան խան, Ղալաթիա Կ. Պոլիս։

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՑ

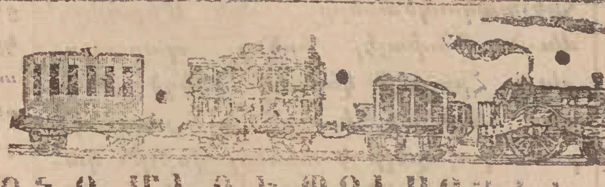

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴ ՄԷՋ Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ՔԻՒՉԻՒՔ-ՉԷՔՄԷՃԷԻ

Սկսեալ ի 1 Հոկտեմբեր (Ն. Տ.) 1892, մինչեւ ցնոր տնօրէնութիւն

Կ. ՊՈԼՍԷՆ ՔԻՒՉԻՒՔ-ՉԷՔՄԷՃԷ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ

	8	62	10	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	38	40	42	44	46	48				
	Առաւօտ												Իրիկուն													
	Ժ. վ.	Ժ. վ.	Ժ. վ.	Ժ. վ.	Ժ. վ.	Ժ. վ.	Ժ. վ.	Ժ. վ.	Ժ. վ.	Ժ. վ.	Ժ. վ.	Ժ. վ.	Ժ. վ.	Ժ. վ.	Ժ. վ.	Ժ. վ.	Ժ. վ.	Ժ. վ.	Ժ. վ.	Ժ. վ.	Ժ. վ.	Ժ. վ.	Ժ. վ.	Ժ. վ.	Ժ. վ.	Ժ. վ.
Կ. Պոլիս ...	6 00	6 30	7 00	7 30	8 30	9 ...	9 30	10 ...	10 30	11 ...	11 30	12 ...	1 30	2 ...	2 30	3 ...	4 ...	4 30	5 ...	5 30	6 ...	6 30	...	...	...	...
Գում-գաբու ...	6 09	6 41	7 09	7 39	8 40	9 9	9 40	10 9	10 39	11 9	11 42	12 9	1 39	2 9	2 39	3 9	4 09	4 41	5 10	5 39	6 09	6 39	...	...	...	...
Ենի-գաբու ...	6 13	...	7 13	...	8 44	9 13	9 44	10 13	10 43	11 13	11 46	12 13	1 43	2 13	2 43	3 13	4 13	4 45	5 14	5 43	6 13	6 43	...	...	...	...
Տաւուտ փաշա ...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Սամաթիա ...	6 19	...	7 19	...	8 50	9 18	9 50	10 18	10 49	11 19	11 52	12 19	1 49	2 18	2 49	3 19	4 19	4 51	5 20	5 49	6 19	6 49	...	...	...	...
Եէտի-գուլէ ...	6 23	6 53	7 23	7 48	8 54	9 20	9 54	10 20	10 54	11 23	12 09	12 22	1 53	2 20	2 53	3 23	4 24	4 56	5 25	5 55	6 23	6 55	...	...	...	...
Մագրիգիւղ ...	6 36	7 12	7 36	8 03	9 08	...	10 8	...	11 8	11 34	12 19	...	2 04	...	3 03	3 38	4 37	5 06	5 37	6 07	6 33	7 7	...	...	...	...
Այ Ստէֆանօ ...	...	7 26	...	8 12	9 17	...	10 17	...	11 17	11 44	...	...	2 13	...	...	3 47	4 47	...	5 46	6 17	...	7 16	...	...	...	...
Քիւչիւք Չէք. ...	...	7 36	...	...	...	...	...	...	...	11 53	...	...	...	...	...	...	...	...	...	6 26	...	...	...	...	...	...
...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

ՔԻՒՉԻՒՔ-ՉԷՔՄԷՃԷԷՆ Կ. ՊՈԼԻՍ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ

	9	11	13	15	17	19	21	23	25	27	29	31	33	35	37	39	41	43	45	47	49	61				
	Առաւօտ										Իրիկուն															
	Ժ. վ.	Ժ. վ.	Ժ. վ.	Ժ. վ.	Ժ. վ.	Ժ. վ.	Ժ. վ.	Ժ. վ.	Ժ. վ.	Ժ. վ.	Ժ. վ.	Ժ. վ.	Ժ. վ.	Ժ. վ.	Ժ. վ.	Ժ. վ.	Ժ. վ.	Ժ. վ.	Ժ. վ.	Ժ. վ.	Ժ. վ.	Ժ. վ.	Ժ. վ.	Ժ. վ.	Ժ. վ.	Ժ. վ.
Քիւչիւք Չէք. ...	...	...	7 15	...	...	...	...	...	...	...	...	12 45	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Այ Ստէֆանօ ...	6 25	...	7 24	...	8 30	...	9 30	...	0 30	11 25	...	12 57	...	...	2 25	...	3 57	4 58	...	5 58	...	7 07	...	...	...	...
Մագրիգիւղ ...	6 34	7 13	7 36	8 12	8 41	...	9 41	...	10 40	11 40	12 40	1 10	...	...	2 34	3 11	4 06	5 09	5 38	6 08	6 38	7 22	...	...	...	...
Եէտի-գուլէ ...	6 50	7 24	7 47	8 24	8 53	9 25	9 53	10 25	10 52	11 55	12 52	1 24	1 52	2 25	2 50	3 22	4 21	5 23	5 52	6 22	6 52	7 44	...	...	...	...
Սամաթիա ...	6 56	7 28	7 51	8 28	8 57	9 28	9 57	10 28	10 56	11 58	12 56	1 28	1 56	2 28	2 56	3 26	4 26	5 27	5 56	6 26	6 56	8 07	...	...	...	...
Տաւուտ փաշա ...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Ենի-գաբու ...	7 02	7 34	7 57	8 34	9 03	9 34	10 03	10 34	11 02	12 04	1 02	1 34	2 02	2 34	3 02	3 32	4 32	5 33	6 02	6 32	7 02	...	...	...	...	...
Գում-գաբու ...	7 08	7 38	8 01	8 38	9 08	9 38	10 08	10 38	11 08	12 08	1 08	1 38	2 08	2 38	3 08	3 38	4 38	5 38	6 08	6 38	7 08	8 23	...	...	...	...
Կ. Պոլիս ...	7 16	7 46	8 09	8 46	9 16	9 46	10 16	10 46	11 16	12 16	1 16	1 46	2 16	2 46	3 16	3 46	4 46	5 46	6 16	6 46	7 16	8 32	...	...	...	...
...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

Փոքր ծրարներն ամէնուր կ'ընդունուին ամեն կառախմբի մէջ, իսկ մեծ ծրարք Պոլսէն Մագրիգիւղ կամ աւելի հեռի կայարանաց միջեւ բոլոր կառախմբոց մէջ միայն ընդունուին։

Նոր տնօրէնութիւն, Թիւ 8. 16. 14, 43, 47 և Թիւ 49 կառախումբերը միայն վայրկեան մը կանգ պիտի առնուն ի Ջէյթուն-Պուռնու։